

0201y_Azərbaycan dilinə nitq mədəniyyəti_az_yekun testinin sualları

Fənn : 0201y Azərbaycan dili və nitq mədəniyyəti

1 Aşağıdakı cümlələrdən hansında tabesizlik əlaqəsi var?

- Mən də, sən də, o da çox dedik, xeyri olmadı.
- Nə gözəl yaraşır Muğana ceyran.
- Azərbaycan iri addımlarla xoş sabahlara irəliləyir.
- Bizim sizdən gizlin heç nəyimiz yoxdur.
- Mən səni hər dərdi unudan bilirdim.

2 Hansı cümlədə xəbərlə mübtəda arasında kəmiyyətə görə uzlaşma pozulub?

- Yarpaqlar tökülür, ellər köç edirdi.
- İtlər bir ağızdan hürüşdülər.
- Yağış yağdı, sel-su bərəni aldı.
- Quşlar budaqda cəh-cəh vururdular.
- Sən niyə onu ad gününə dəvət etmirsən?

3 Birinci tərəfi II növ təyini söz birləşməsi ilə ifadə olunan II növ təyini söz birləşməsi hansıdır?

- “Qız qalası” operası
- dərs oxuyan uşaq
- dərs oxumaq
- mənim qardaşımın qızı
- Qafqaz yeməkləri

4 Birinci tərəfi feili birləşmə ilə ifadə olunan I növ təyini söz birləşməsi hansı cümlədir?

- Dünən gələn oğlan mənim böyük qardaşım idi.
- Orta əsrlər tarixi çox maraqlıdır.
- Bu gün biz yeni evimizə köçürük.
- İki itin arasına para sümük atmazlar.
- Anasını sevən oğulun balası xoşbəxt olar

5 Biri söz birləşməsidir:

- əla növ
- dünəndən bəri
- vətən üçün
- lap yaxşı
- heç kəs

6 Təbə tərəfi feili sifət olan I növ təyini söz birləşmələrindən ibarət cərgəni hansıdır?

- oxuduğum kitab, gecikdirilmiş cavab, görüləcək iş
- sərin su, iyirminci əsr, belə əhvalat
- dəmir qapı, qızıl saat, daş hasar
- yemiş alveri, qamış sahəsi, yanış meydanı
- çalışqan uşaq, küsəyən oğlan, zarafatçı adam

7 Asılı tərəfi düzəltmə sifətlə ifadə olunmuş I növ təyini söz birləşməsi hansıdır?

- qaçaq əsgər
- yumşaq parça
- oyaq keşikçi
- qoçaq uşaq
- uzaq ölkə

8 Asılı tərəfi isimlə ifadə olunmuş I növ təyini söz birləşməsini tapın:

- onuncu sinif
- həmin adam
- taxta qapı
- oyanmış torpaq
- şirin meyvə

9 Həm II, həm də III növ təyini söz birləşməsinə aid olan xüsusiyyətləri seçin: 1)İkinci tərəfi mənsubiyyət şəkilçili söz olur.2)Tərəfləri, əsasən, isimlə ifadə olunur.3)İkinci tərəfi hər üç şəxsin mənsubiyyət şəkilçilərini qəbul edir.4)Tərəfləri arasına başqa söz artırmaq olmur.5)Hər iki tərəfi tək-tək, nadir hallarda eyni zamanda cəmlənə bilir.6) Tərəflər bütövlükdə cümlənin bir üzvü olur.

- 1,3,6
- 1,3,5
- 1,2,6
- 2,4,6

2,5,6

10 Məktəblilər dostlarına məktub göndərdilər cümləsində hansı sözlər arasında uzlaşma əlaqəsi var?

- məktub- göndərdilər
- məktəblilər- məktub
- məktəblilər- göndərdilər
- dostlarına- göndərdilər
- dostlarına- məktub

11 Hansı cümlədə feili sifət tərkibi işlənmişdir?

- Bir neçə gündən sonra hamı məktəbin həyatına toplaşdı.
- Gələn ərbabın adamları idi
- Dərin xəyala dalan Səbinə sanki onu heç eşitmirdi.
- Bunlar dərslərinə həmişə ciddi hazırlaşirlar
- Günçixan tərəfdə qara buludlar günün qabağını kəsmişdir.

12 Verilmiş xüsusiyyətlərdən hansı II növ təyini söz birləşmələrinə aid deyildir?

- Qeyri-müəyyənlik ifadə edir.
- Tərəfləri eyni zamanda cəmlənə bilmir.
- Tərəfləri şəxs əvəzliləri ilə də ifadə oluna bilir.
- Tərəfləri arasında uzlaşma əlaqəsi özünü göstərir.
- Tərəfləri arasına heç bir söz daxil ola bilmir

13 Ananın öyüdü söz birləşməsində tərəflər arasında hansı əlaqə vardır?

- idarə
- uzlaşma
- uzlaşma və idarə
- uzlaşma, yanaşma
- idarə, yanaşma

14 Hansı ismi birləşmədir?

- onun kimi
- sənin haqqında

- qızıldan kəmər
- evə qayıdanda
- sürətlə qaçan

15 Əsas tərəfi feili bağlama ilə ifadə olunan söz birləşməsini göstərin:

- dərindən düşündüyüm
- gələcəyi görmək
- təbiətə baxdıqca
- həyatdan küskün adam
- insana inanan

16 Asılı tərəfi düzəltmə sözlə ifadə olunan ismi birləşməni göstərin:

- sərin hava
- qoyun sürüsü
- gözəllik vurğunu
- dərin quyu
- yaxşılıq itirən

17 Cümlədəki feili birləşmələrdən birinin əsas tərəfi tərkibi feillə ifadə olunmuşdur:

- Getdim dərddəli yanına, o, məndən narın ağladı.
- Dərdini gizlədən dərmanını tapmaz
- Dərgahın qapısı açıq olanda köpəyin yuxusu gələr.
- Gecəni yatmaq mənim üçün bir problemə çevrilib.
- Dəyirman öz işində, çax-çax baş ağrıdar.

18 Bəlkə anamın könlündən keçir ki, biz də kəndə gedib onunla bir yerdə olaq? (Ə.Vəliyev)Cümlənin növünü müəyyənləşdirin:

- Həmcins xəbərlə sadə, geniş cümlədir.
- Tabesiz mürəkkəb cümlədir.
- Tabeli mürəkkəb cümlədir.
- Tabeli mürəkkəb cümlədir.
- Həmcins mübtədalı sadə, geniş cümlədir.

19 Verilmiş tabesiz mürəkkəb cümlənin tərəfləri arasındakı mənə əlaqəsini müəyyənləşdirin: Dəli dövrən sürər, ağıllı vaxt gözler.

- bölüşdürmə
- zaman
- qarşılaşdırma
- aydınlaşdırma
- ardıcillıq

20 Tabeli mürəkkəb cümləni göstərin:

- Yağış yağır, külək əsir.
- Görünür, duyuru düşüblər
- Gah işləyir, gah dincəlir
- Danışdım, ancaq dinləmədilər
- Gəldinmi, başlayaq.

21 Külək əsdimi, yağış yağacaq cümləsinin növünü müəyyənləşdirin:

- zaman əlaqəli tabesiz mürəkkəb cümlə
- həmcins xəbərlə sadə cümlə
- zaman budaq cümləli tabeli mürəkkəb cümlə
- səbəb-nəticə əlaqəli tabesiz mürəkkəb cümlə
- həmcins mübtədali sadə cümlə

22 Biri tabesiz mürəkkəb cümlənin tərəflərini bir-birinə bağlayan bağlayıcı ola bilməz:

- amma
- və
- madam ki
- həm
- gah

23 Mən daş daşıyıb fəhləlik edirəm, sən sürücülük etməyi özünə ar bilirsən cümləsinin tərəfləri arasındakı mənə əlaqəsini müəyyənləşdirin:

- ardıcillıq
- səbəb-nəticə
- qarşılaşdırma
- bölüşdürmə
- zaman

24 Mürəkkəb cümlə hansıdır?

- Havalər qızaraq qarı ərıtdı.
- Məhbubə gülə-gülə anama nəsə deyır və zabıtə baxırdı.
- Bilirdim ki, o, mərəd adamdır.
- Müəllim gülərək Ramini bağışladığını bildirdi.
- Atam bağçadakı gülləri suladı və diblərini boşaltdı.

25 Azərbaycan Respublikasının Dövlət Himninin sözlərinin müəllifi kimdir?

- Mikayıl Müşfiq
- Hüseyn Cavid
- Əhməd Cavad
- Məmməd Araz
- Cəfər Cabbarlı

26 Şifahi xalq ədəbiyyatının tarixən daha qədim sayılan janrı hansıdır?

- dastanlar
- mahnılar
- nəğmələr
- xalq dramları
- tapmacalar

27 Aşağıdakılardan hansı atalar sözü deyil?

- Bu günün işini sabaha qoyma.
- Ağıl yaşda deyil, başdadır.
- Burada mənəm, Bağdadda kor xəlifə.
- Yersiz gəldi, yerli qaç.
- Gülmə qonşuna, gələr başına.

28 Hansılar folklorun lirik növünə aid deyil?

- tapmacalar və yanıltmaclar
- bayatılar və ağıllar
- əfsanə və lətifələr
- holavarlar və sayacı sözləri

laylalar və oxşamalar

29 Folklorun oxşar məzmunlu janrları hansılardır? I nağıl və məsəl. II ağılar və atalar sözləri. III holavarlar və sayaçı sözləri. IV laylalar və oxşamalar

- II, III
 I, III
 III, IV
 I, IV
 II, IV

30 Dərələrdən sel kimi, təpələrdən yel kimi ifadələri folklorun hansı janrında daha çox işlənir?

- lətifələr
 dastanlar
 nağıllar
 atalar sözü və məsəllər
 əfsanələr

31 Aşağıdakılardan biri əfsanədir:

- “Ağ atlı oğlan”
 “Məlikməmməd”
 “Pərvanə və od”
 “Göyçək Fatma”
 “Cırtan”

32 Dil və nitq haqqında deyilənlərdən biri səhvdir:

- Dil əsasdır, nitq ondan törəmədir.
 Dil ünsiyyət vasitəsi olub, mücərrəd işarələr sistemindən ibarətdir.
 Nitq dildən fərqli olaraq heç vaxt dəyişmir.
 Dil tarixən çox az dəyişikliklərə uğrayır.
 Nitq ünsiyyət prosesidir, bu və ya digər məlumatın ifadə tələbinə uyğun olaraq dilin ifadə imkanları əsasında meydana çıxır.

33 Götürmür bizləri qəbir, Koroğlu, Səni bezdirmədi səbir, Koroğlu? Hardasan, umudum, ya bir Koroğlu, Qoşun yollarda qalıb (Akif Səməd) Nümunədə ədəbi dilin hansı normaları pozulmuşdur?

leksik

- fonetik
- fonetik və qrammatik
- fonetik və leksik
- leksik və qrammatik

34 Fikirlərdən biri səhvdir:

- Şifahi ədəbi dil orfoepik normalara tabedir.
- Rəmzi mənalardan ideoqrafik yazıda istifadə olunur.
- Dialektologiya sözlərin mənşəyini öyrənir.
- Azərbaycan dilinin leksik normasının keyfiyyətini milli leksika müəyyən edir.
- Lüğətçilik dilçiliyin praktik sahəsi olub, lüğətlərin tərtibi prinsiplərini öyrənir.

35 cümlənin baş üzvü olub, haqqında danışılan şəxsi, əşyanı bildirir:

- təyin
- xəbər
- mübtəda
- zərflik
- tamamlıq

36 Mən sənənin gələcəyinə inanıram cümləsində mübtəda hansı nitq hissəsi ilə ifadə olunmuşdur?

- say
- sifət
- əvəzlik
- isim
- fəl

37 Hansı cümlənin mübtədası sayla ifadə olunmuşdur?

- Bunu hamı bilir.
- Birisi yazı yazırdı, birisi qulaq asırdı.
- Altıncılar bu yarışda qalib gəldilər
- Deyilən söz yadigardır.
- Qocalara qayğı lazımdır

38 İclası kim aparacaq? cümləsində mübtəda nə ilə ifadə olunmuşdur?

- şəxs əvəzliyi ilə
- isimlə
- sual əvəzliyi ilə
- qeyri-müəyyən əvəzliklə
- sifətlə

39 Atın yüyəni Tahirin əlində idi cümləsinin mübtədası nə ilə ifadə olunmuşdur?

- III növ təyini söz birləşməsi ilə
- feili sifət tərkibi ilə
- I növ təyini söz birləşməsi ilə
- II növ təyini söz birləşməsi ilə
- məsdər tərkibi ilə

40 Hansı cümlədə mürəkkəb mübtəda verilmişdir?

- Vətən- ana. Ey odlar diyarı, sənə canım qurban
- Mənim qəlbimdəki fikir səni narahat etməsin.
- Dünyanın dərini çiyində daşıyanlar da mənim dərdimi bilmirlər.
- Ey zalım, nə qədər zülm edəcəksən bizə sən?
- Ay qızım, sənəin dərs oxumağını niyə görmürəm?

41 Cümlələrdən birində mübtəda səhv göstərilib:

- Kitabı dünəndən məktəbdə qalıb.
- Günəşin istiliyi əsgərlərin işini bir az da çətinləşdirmişdir.
- Məktəbin həyatında şagirdlər ağac əkdilər.
- Aşağıdakı dərədə daxma və ağaclar görünürdü
- Taleyim solmayan aydın səhədir.

42 Xəbər hansı cümlə üzvünə aid olur?

- tamamlığa
- təyinə
- mübtədaya
- heç birinə
- zərfliyə

43 Xəbər haqqında fikirlərdən biri səhvdir:

- Quruluşca sadə və mürəkkəb olur.
- İfadə vasitəsinə görə iki cürdür: feili xəbər, ismi xəbər
- Cümlənin heç bir üzvünə tabe olmayan ən müstəqil üzvdür.
- Həm nitq hissələri, həm də söz birləşmələri ilə ifadə olunur.
- Mübtədaya aid hərəkəti və ya hökmü bildirən baş üzvdür.

44 Cümlənin xəbəri nə ilə ifadə olunmuşdur? Bizim borcumuz tariximizi dərinədən öyrənməkdir.

- əvəzliliklə
- isimlə
- məsdər tərkibi ilə
- feili sifətlə
- feillə

45 Hansı cümlədə xəbər kəmiyyətə görə mübtəda ilə uzlaşmamışdır?

- Siz hər gün imtahana hazırlşırsınız.
- O hər gün imtahana hazırlşır.
- Onlar hər gün imtahana hazırlşır.
- Onlar hər gün imtahana hazırlşırlar.
- Biz hər gün imtahana hazırlşırıq.

46 Mürəkkəb xəbərli cümləni göstərin:

- Babam ağacın altında oturub çay içirdi.
- Bir zamanlar insanlar qul halında yaşamışlar.
- Gənclər bizim gələcəyimizdir.
- Mən Akifə minnətdaram.
- Uşaqlar səyahətdən doymurdular.

47 Cümlələrin birində xəbər sayla ifadə olunmuşdur:

- Onların sözündə bir həqiqət var.
- Onlar kənddə yaşayırlar.
- Sənin bütün qiymətlərin beşdir.
- Onunculara təşəkkür edildi.

Yanan lampa yüzlükdür.

48 İsmi xəbərli cümləni göstərin:

- Güclü külək ağacları yerə yıxmışdı.
 Mətni diqqətlə köçürdü.
 Gələn Fəridə idi.
 İdmançılar olimpiadaya hazırlaşır.
 O, mənə diqqətlə qulaq asırdı.

49 Feili xəbərli cümləni göstərin:

- Buranın gözəl təbiəti var.
 Tamaşa gülməli idi.
 Küçədə toplaşan adamların üzündə bayram əhval – ruhiyyəsi duyulurdu.
 Amalımız Vətən yolunda çarpışmaqdır.
 Güllər ətirli və tərəvətlidir.

50 Cümlələrin birində tamamlıq təsirlik halda olan sadə isimlə ifadə olunub:

- Uşaq gah ağlayır, gah da gülürdü.
 Cərrah Əli bizim təzə qonşumuzdur.
 X sinif şagirdlərinə mükafat verdilər.
 Bu yaxşılığı heç vaxt unutmaram.
 Onun atası neft mühəndisidir.

51 Bu tədbir ardıcıl olaraq davam etdiriləcəkdir nümunəsində cümlə üzvlərindən hansı işlənməyib?

- təyin
 mübtəda
 tamamlıq
 zərflik
 xəbər

52 Vasitəsiz tamamlıq hansı cümlədədir?

- Onda maraqlı kitablar var.
 Tələbələr kitabxanaya gedir.

- Onun səndən xoşu gəlir.
- O,atası ilə fəxr edir.
- Qon sumuz i  axtarır.

53 Hansı cümlədə tamamlıgın hər iki n v  işlənmişdir?

- Uşaqlar bađcada g l,  i ek d rdil r.
- İclasda onun haqqında çox danışdılar.
- M allim tələbələrə kitab payladı.
- Sənə hər şeydən əvvəl kitab, dəftər, qələm lazımdır
- Neftdən müxtəlif yađlar alınır

54 Tamamlıq, əsasən, hansı cümlə üzvü ilə bađlı olur?

- mübtəda ilə
- z rflikl 
- feili xəbərlə
- ismi xəbər v  z rflikl 
- təyin və  v zlikl 

55 Mən g rm  m bu q rb tin dadını cümləsində tamamlıq n  ilə ifadə olunmuşdur?

- II növ təyini söz birləşməsi ilə
- isimlə
- III növ təyini söz birləşməsi ilə
- feili sifət tərkibi ilə
- sifətlə

56 Ana ođlunun həyəcan keçirdiyini duydu cümləsində tamamlıq n  ilə ifadə olunmuşdur?

- sifətlə
- feili sifətlə
- feili sifət tərkibi ilə
- III növ təyini söz birləşməsi ilə
- isimlə

57 Tərkibində təyin olan cümləni göstərin:

- Sənubər xala uşağı mehribanlıqla dindirdi.
- Xalqımız sənətkarlarını ehtiramla xatırlayır.
- Sənubər rəisi məsuliyyətli işçidir.
- Yayın bürkülü havası adamı darıxdırırdı.
- Əsərin nikbin sonluğu məni çox təsirləndirdi.

58 Hansı cümlədə həmcins təyin yoxdur?

- O,soyuq, şaxtalı günlərdə də işdən qalmır.
- Anar çalışqan və intizamlı tələbədir.
- Kənddə qırmızı kərpiç binalar çoxdur.
- Məktəbə bacarıqlı, istedadlı uşaqlar qəbul olunur.
- Bağda ağ, sarı güllər açılmışdı.

59 Hansı cümlədə təyin zərflə ifadə olunmuşdur?

- O,dar cığırda yuxarı qalxırdı.
- Qabaqdakı sıralar bomboş idi.
- Aşağı mərtəbələr tərtəmiz idi.
- Səhərki külək çox şiddətli idi.
- Dünən gələn qonaqlar geri qayıdırdı.

60 Hansı cümlədə təyin ismi birləşmə ilə ifadə olunub?

- Qızıl payız öz ətrini dağa, çəmənə yaydı.
- Təkcə pöhrələnən ağaclara baxmaqdan zövq alırdım.
- Mənim rəfiqəm Səidə burada yoxdur.
- Bu gün açıq-saçıq geyinən bir müğənni vətən uğrunda şəhid olmuş milli qəhrəmanların hamısından məşhurdur, bu işə dəhşətdir! Dəhşət!
- Qala qapıları yavaş-yavaş açıldı.

61 İsmi hansı halda olan sözlər heç vaxt zərflik ola bilmir?

- çıxışlıq
- təsirlilik
- yiyəlik
- yerlik
- yönlük

62 niyə? hansı cümlə üzvünün və ya üzvlərinin sualıdır?

- yalnız səbəb zərfliyinin
- kəmiyyət zərfliyinin
- səbəb zərfliyi və məqsəd zərfliyinin
- yalnız məqsəd zərfliyinin
- səbəb zərfliyi və kəmiyyət zərfliyinin

63 Cümlədə hərəkətin icrasını və ya əlamətin meydana çıxmasını müxtəlif cəhətdən izah edən cümlə üzvü hansıdır:

- tamamlıq
- mübtəda
- zərflik
- təyin
- xəbər

64 Kəmiyyət zərfliyi işlənmiş cümləni göstərin:

- Dilimizdəki bir neçə belə söz istisnadır.
- Kitabxanamız üçün xeyli təzə kitab alınıb.
- Müəllim bu sözü dəfələrlə bizə demişdi.
- Tədbirdə fakültənin bütün tələbələri iştirak edirdi
- Mən onu tələbəlik illərindən tanıyıram

65 Məqsəd zərfliyi hansı cümlədədir?

- Ana oğlundan məktub aldığı üçün çox sevinirdi.
- Ana cəbhədəki oğluna göndərmək üçün corab toxuyurdu.
- Ana uzaqdan gəldiyinə görə yorğun görünürdü.
- Ana bütün gecəni yatmadığı üçün gözləri qızarmışdı.
- Ana çox ağladığından gözləri qızarmışdı.

66 Xəbəri frazeoloji birləşmə ilə ifadə olunmuş cümləni göstərin:

- Ona biz vaxtında çox kömək etmişik
- O, qatarda tanımadığı bir adamla görüşdü.
- Yada düşdü nişanlısı, nazlı sular sonası da...
- Oğlunun yazdığı məktubu oxuya bilmədi.

Əlindəki fincan yerə düşüb sındı.

67 Hansı cümlənin mübtədası sifətlə ifadə olunmuşdur?

- Havaya atılan fişənglər rəngbərəng işıq saçırdı.
- «Qoca və dəniz» romanı E. Heminquey yaradıcılığının zirvəsidir.
- İclasdakılar bu qərara çox təəccübləndilər.
- İnsan müqəddəs bir varlıqdır.
- Soyuqdan hamı titrəyirdi.

68 Hansı nümunədə ismi xəbər yoxdur?

- Söz vardır, kəsər savaşı.
- Ayazlı-şaxtalı bir qış axşamı idi.
- Şəhidlər xiyabanı. Dilə gəlir məzarlar...
- Səidənin bacısı tələbədir.
- Kür qırağının əcəb seyrangahı var.

69 Hansı cümlənin xəbəri sifətdən düzəlmiş feillə ifadə olunmuşdur?

- Bu meyvə yeməlidir
- O, birdən dilləndi.
- O, təzəcə yaxşılaşırdı.
- Dostlarımların sayı lap çoxalmışdı.
- Siz bu gün necə də gözəlsiniz.

70 İsmi xəbərli cümlə hansıdır?

- Qorxudan dizləri əsirdi.
- Fuad bütün gecəni oyaq qalmışdı.
- Bu idmançılar yarışda birincilik qazananlardır.
- Dost dar gündə tanınar.
- Həkimlərin səyi nəticəsində xəstəni həyata qaytarmaq mümkün oldu.

71 Dostlarına xəyanət etmək istəyən xəyanətin qurbanı olacaq . Verilmiş cümlənin mübtədası nə ilə ifadə olunmuşdur ?

- III növ təyini söz birləşməsi ilə
- məsdər tərkibi ilə

- feili sifət tərkiibi ilə
- təyini əvəzliklə
- II növ təyini söz birləşməsi ilə

72 Hansı cümlənin xəbəri mürəkkəbdir?

- Seçkilər ərəfəsində o, seçicilərlə görüşməli imiş.
- Bəzi sözləri baxışlardan da oxumaq mümkündür.
- Amilin atası təcrübəli inşaat mühəndisidir.
- Bizim müsahibimiz cəsarətli və açıqfikirlidir.
- Son vaxtlar Fazil çox işlə məşğul olurdu.

73 Mübtədası III növ təyini söz birləşməsi ilə ifadə olunmuş ismi xəbərli cümləni göstərin:

- Sənin niyyətin məni də sevindirir.
- Şagirdlərin biri sözə başladı.
- Yer üzünün əşrəfi insandır.
- Bunların hamısı axşama qədər qonşulara paylanılmalı imiş.
- Göy göl zəlzələ nəticəsində meydana gəlmişdir.

74 Hansı cümlənin xəbəri sifətdən düzələn fellə ifadə olunub?

- Məncə, məsələnin həlli düzgündür
- Deyilənə görə, xəstənin vəziyyəti yaxşıdır.
- Mənim babam çox qocalıbdır.
- Məktub sahibinə çatdırılmışdır.
- İdarəyə gətirilmiş qəzetlər dünənkidir.

75 Hansı cümlədə tamamlıq ikinci növ təyini söz birləşməsi ilə ifadə olunmuşdur?

- Qonşu bağdan musiqi səsi gəlir, gülüş səsləri ucalırdı.
- Kənd yolu təzəcə abadlaşdırılmışdı
- Kursumuza gələn tələbələr hər gün test sualları yazırlar.
- Yarımməadin səsi quyunun dibindən gəldi.
- İnsan arzusu bitib-tükənmək bilmir.

76 Cümlələrdən birinin təyini birinci növ təyini söz birləşməsi ilə ifadə olunmuşdur:

- Yeni ədəbiyyat kitabı şagirdlərin istifadəsinə verilirdi.
- Arxlardan axan dağ suları burula-burula uzanıb gedirdi.
- Onun gözləri qarşısında qızılı saçlı, mavi gözlü bibisi Aləmşahbəyim dayanmışdı.
- Bu şəkillərin müəllifi xalq rəssamı Əzim Əzimzadədir.
- 1873- cü ildə Bakıda Milli teatr yaradıldı.

77 Pəri öz sualının cavabını eşitməmək üçün qulaqlarını tutdu cümləsində zərfliyin mənaca hansı növündən istifadə edilib?

- səbəb
- zaman
- məqsəd
- tərz-i-hərəkət
- yer

78 Mürəkkəb tamamlıqlı cümlə hansıdır?

- İndi o da işinə ciddi yanaşandır.
- O, təkbaşına idman etməyi xoşlayır.
- O, idman etməyi xoşlayır.
- Əsas sənədləri yoxlamaq Murada tapşırıldı.
- Məmməd heç vaxt iradəsinə zidd getməyi xoşlamırdı.

79 Cümlələrin birində söz birləşməsi ilə ifadə olunmuş zərflik vardır:

- Şəhərdə böyük bir ehtişam vardı.
- Göylərin üzü birdən tutuldu.
- Küçənin ortasında əzəmətli bir heykəl ucalırdı.
- Dostum bu əhvalatı gülərək danışırdı.
- Bu dağları gəzməyə gəlmişəm.

80 Hansı cümlədə vasitəsiz tamamlıq sadə isimlə ifadə olunmuşdur ?

- Biz onları sevinclə qarşıladıq.
- Qoca ağacları yeriyirdi.
- Ovçu özünə yeni tüfəng aldı.
- Vətənim verdi mənə nanü-nəmək.
- Vəli onu hərərətlə salamladı.

81 Hansı cümlədə təyin II növ təyini söz birləşməsi ilə ifadə olunmuşdur ?

- Sakit-sakit dalğalanan dəniz birdən təlatümə gəldi.
- Firuzə rəngli kuzələri doldurdu.
- Polis rəisi Kərimov prokurora zəng vurdu.
- Mühəndis Sultanov dəri paltosunu geyindi.
- Al-qırmızı gülləri ağ güldana yığan qızın təbəssümü yadımdan çıxmayıb.

82 Hansı cümlədə məsdər tərkibi səbəb zərfliyi vəzifəsindədir?

- Boş-boş danışmaqdan bir şey çıxmaz.
- Şəhəri düşmən hücumundan qorumaq üçün böyük texnikalar gətirilirdi.
- Torpaqla məşğul olmaqdan əlləri cadar-cadar olmuşdu.
- Qardaşı ilə görüşmək onu çox sevindirdi.
- Rəhman atası ilə danışmağı özünə sığışdırmırdı.

83 İlan ilan yeməyincə əjdaha olmaz cümləsinin sintaktik təhlili ilə bağlı fikirlərdən hansı səhvdir?

- Zərflik quruluşca mürəkkəbdir.
- “İlan” mübtədadır.
- Cümlədə 4 cümlə üzvü var.
- 3 cümlə üzvü var.
- Cümlənin xəbəri «əjdaha olmaz»dır.

84 Mübtədası və xəbəri sayla ifadə olunmuş cümlə hansıdır?

- Dünənki ilıq hava bu gün yoxdur.
- Qocalar yaşlarına baxmayaraq, qıvrıq və cəld idilər.
- Birincilər həmişə birincidir.
- Gecələr uzun, gündüzlər isə qısa idi.
- Qaçanlar birdən dayandılar.

85 Ara sözün işləndiyi cümləni göstərin:

- Hər dilinə gələn sözü deməli deyilsən
- Güman gələn yerləri ələk-vələk etdilər.
- Düzdür, riyaziyyatdan bir az anlayıram.
- Sənin dediklərin tamamilə düzdür.

Yəqin etdim ki, sən düz demirsən.

86 Həmcins xəbərlər hansı cümlədədir?

- Torpaq qızır, qar əriyir, çaylar daşır.
 Şaxta getdikcə artır, duman kəndi bürüyürdü.
 Dilşad səhər tezdən durur, əl-üzünü yuyur, sonra isə anasına su gətirirdi.
 Mən oyanmışdım, yoldaşlarım isə hələ də şirin yuxuda idilər.
 Mərdan getdi, ailənin sevinci, rahatlığı bitdi.

87 Hansı cümlədə həmçins xəbər işlənib?

- İclasda alimlər də, elmi işçilər də bu qərarı dəstəklədilər.
 Yağış yağır, güclü külək əsirdi.
 Hər gün olduğu kimi, bu gün də qoca sahilə gəldi, iti nəzərləri ilə dənizi xeyli seyr etdi.
 Get-gedə mübahisələr ciddiləşir, tələbələr, deyəsən, üstünlük qazanırdılar.
 Osman ehtiyatla bulağa yaxınlaşdı, onu görün ceyran hürküb qaçdı.

88 Hansı həmçins üzvlü cümlədə cəm şəkilçisi ixtisar olunub?

- Dost, qardaş və ailəsini görmək eşqi ilə o, bu dəfə də şəhərə gəlməli oldu.
 İllər keçdikdən sonra məni qarşılamağa gələnlər arasında ana və atamı görmədim.
 İmtahan zalında müəllim, şagird və valideyinlər də nəzarət altında idilər.
 Suallar, tapşırıqlar və qarşısındakı öhdəliklər o qədər ağır idi ki, bütün bunları bacarmayacağını düşünürdü.
 Həyatda hər şeyə öz gücüm, bacarığım və qabiliyyətimlə nail olmaq istəyərdim.

89 Həmcins təyinli cümləni seçin:

- Muzeydə gördüyü rəsmlər, əşyalar onu hələ də düşündürürdü.
 Pəncərədən həyəətə xəstə, məzlum bir qoca baxırdı.
 Pəncərədən həyəətə xəstə, məzlum bir qoca baxırdı.
 Bu sözləri o, astadan, ehtiyatla söylədi.
 Qızılqayadan ötəndə günorta olardı.

90 Həmcins üzvlər arasında işlənən hansı tabesizlik bağlayıcısından sonra vergül işarəsi qoyulur?

- da, də
 və, ilə

- yəni
- gah, ya, həm, nə
- amma, ancaq, lakin

91 Həmcins üzvlər haqqında yürüdülmən fikirlərdən biri səhvdir:

- Eyni bir cümlə üzvü ilə bağlı olur.
- Həmcins üzvlər bərabərhüquqlu olur.
- Həmcins üzvlər yalnız tabesizlik bağlayıcıları vasitəsilə əlaqələnir.
- Bütün cümlə üzvləri həmcins ola bilər.
- Eyni qrammatik formaya malik olur.

92 Biri yəqinlik bildirən ara söz deyil:

- şübhəsiz
- əlbəttə
- beləliklə
- həqiqətən;
- düzü

93 Oğlum, görünür, sən hər şeydən xəbərdarsan cümləsində işlənmişdir: 1) həmcins üzvlər 2) xitab 3) əlavə 4) ara söz

- 3.4
- 1.2
- 2.4
- 1.4
- 2.3

94 Ümumiləşdirici söz həmcins üzvlərdən əvvəl işlənərsə, ondan sonra hansı durğu işarəsi qoyulur?

- nöqtəli vergül
- vergül
- iki nöqtə
- heç nə
- tire

95 Biri güman və şübhə bildirən ara söz deyil:

- deyəsən
- görünür
- mənəcə
- bəlkə
- gərək ki

96 Nəticə bildirən ara sözlər hansı cümlələrdə işlənib?1)Deməli, evinizi təmir etdirə bilmirsiniz.2) Yəqin, orada yeni evlər tikiləcək.3)Xülasə, gəlib çıxdıq mətləb üstünə.4) Əlbəttə, sənə kömək edərim.5)Doğrusu, bu çox çətin məsələdir.

- 2,3,4
- 1,4,5
- 1,3
- 1,2,5
- 1,2,5

97 Ara sözlərlə bağlı fikirlərdən biri səhvdir:

- Yəqinlik, şübhə, nəticə və s. mənaları ifadə edir.
- Danışanın ifadə olunan fikrə münasibətini bildirir.
- Qrammatik cəhətdən cümlə üzvləri ilə bağlı olur.
- Cümlənin əvvəlində, ortasında və sonunda işlənə bilər.
- Cümlədəki başqa sözlərdən vergüllə ayrılır.

98 Xitabla bağlı fikirlərdən yalnız biri doğrudur:

- Cümlənin yalnız əvvəlində işlənir.
- Xitab yalnız insana aid sözlərlə ifadə olunur.
- Xitablar ay, ey, a, hey kimi köməkçi vasitələrlə birlikdə də işlənir.
- Cümlə üzvləri ilə sintaktik əlaqəyə girir.
- Tərkibinə görə xitablar yalnız bir sözdən ibarət olur.

99 Hansı sıradakı hər iki söz həm feili xəbər, həm də ara söz kimi işlənə bilər?

- bax, gör
- deməli, doğrudan
- demə, görünür
- gəlsənə, qoysana
- düzdür, qoy

100 Hansı söz xitab kimi işlənə bilməz?

- alim
- uşaq
- irəli
- ana
- dostlar

101 Həmcins üzvlü cümləni göstərin:

- Sular göz yaşını kimi dumduzu idi.
- Al-əlvan çiçəklərin xoş ətri ətrafa yayılmışdı.
- Gah sulara baş vurub lap dərinliklərə enir, gah da süzüb suyun üzünə çıxır.
- Balacaboylu adam səslə-küylü küçələrdən keçərək soldakı binaya yaxınlaşdı.
- Nə ağac vardı, nə də kölgəlik.

102 Həmcins mübtədali cümlə hansıdır?

- Qızıl və gümüş saatlar aldılar.
- Aytən, Ülvi, kitabları gətirir.
- Şuşa, Laçın, Kəlbəcər azad olunmalıdır.
- Kitab,dəftər və qələm satırlar.
- Akif və Vüqar gələndə biz getdik.

103 Həmcins zərflikli cümləni göstərin:

- Ona görə də təbiətə qayğı və məhəbbətlə yanaşılmalıdır.
- Mikayılın və döyüş yoldaşlarının payına çətin vəzifə düşmüşdür.
- Sonra parkın kənarı ilə keçərək məktəbə doğru yollandıq.
- Eşq olsun bu müqəddəs varlığa!
- “Kitabi-Dədə Qorqud” dastanında maraqlı bir epizod var.

104 Hansı nümunədə həmcins üzv işlənməmişdir?

- Arif hər gün işə vaxtında gəlir, verilən tapşırıqları dəqiq yerinə yetirərdi.
- İclasda nə mənə, nə də sənə söz verəcəklər.
- Mərd özündən bilir, namərd özgəsindən.
- Yanan da, yaman da mənəm.

Məktəbdəki tədbirdə müəllim, şagird və valideynlər iştirak edəcəklər.

105 Nitqin hissələri arasında əlaqəni bildirən ara sözü göstərin:

- doğrudan da
- deyilənə görə
- birincisi
- heyf
- ehtimal ki

106 Sizi deyib gəlmişəm, ey mənim müsəlman qardaşlarım cümləsindəki xitab nə ilə ifadə olunub?

- qeyri-təyini ismi birləşmə ilə
- I növ təyini söz birləşməsi ilə
- III növ təyini söz birləşməsi ilə
- feili sifət tərkibi ilə
- II növ təyini söz birləşməsi ilə

107 Cümlələrin birində mürəkkəb xitab işlənməyib:

- Ey mənim həqiqi dostum, fikrin nədir?
- Seyr et bu varlığı, şeyda bülbülüm.
- Niyə elə danışırsan, ay bala, bizdən razı deyilsən?
- Azərbaycan əsgəri, marş irəli!
- Sən ey gurlayan dəniz, məni dinlə.

108 Qrammatik cəhətdən cümlə üzvləri ilə bağlı olmayan sözlər hansılardır?1)ara sözlər 2)əlavələr 3)həmcins üzvlər 4)xitab

- 3,4
- 1,2
- 1,4
- 1,3
- 2,3

109 Xitab haqqında fikirlərdən biri səhvdir:

- Mübtəda kimi ismin adlıq halında olur.
- Cümlədə müraciət olunanı bildirən sözlərə deyilir.

- Çox vaxt xəbərlə uzlaşma əlaqəsinə girir.
- Cümlənin əvvəlində, ortasında və sonunda işlənə bilir
- Həm sözlərlə, həm də söz birləşmələri ilə ifadə olunur.

110 Hansı nümunədə ara söz işlənməməşdir?

- Sən demə, dağlara qar ələnərmiş, dumandan xəbərsiz, çəndən xəbərsiz.
- Bəlkə, birisinin vurduğu ləkə dönüb olacaqdır sonsuz həqiqət.
- Eh nə qədər güman, nə qədər bəlkə çevrilib dünyada olub həqiqət.
- Görünür, razısan öz taleyindən, Nə zamandır məni soraqlamırsan.
- Anlaya bilmədim, düzü, bu sirri.

111 Nəhayət, gənc qız yalançı dilənçiyə müraciət etdi cümləsində ara sözün mənaca növünü müəyyənləşdirin:

- təəssüf bildirən
- fikrin mənbəyini bildirən
- nəticə və nitqin hissələri arasında əlaqəni bildirən
- yəqinlik bildirən
- güman, sübhə bildirən

112 İsmi xəbərlə müəyyən şəxslə geniş cümləni göstərin:

- Əldən qalan əlli il qalar.
- Xəstənin ümumi vəziyyəti yaxşıdır.
- Bu gün milli mənafe hər şeydən vacibdir.
- İstirahət gününün xoş saatları idi.
- Elçinin atasının dostları neft işçiləridir.

113 Xəbərlə frazeoloji birləşmə ilə ifadə olunan müəyyən şəxslə cümləni göstərin:

- Qəbul imtahanları yaxınlaşır.
- XX əsrin sonları idi.
- Onun geri dönməməsi ananın qəlbinə toxunmuşdu.
- Mənim tanrım gözəllikdir, sevgidir.
- Mənim ondan gözümlə su içmirdi.

114 Ümumi şəxslə cümlə hansıdır?

- Tariximizi, mədəniyyətimizi qorumağa borcluyuq.
- Ölkəmizin ərazisində qədim insan məskənləri aşkar etmişlər.
- Adətimizə görə, böyüyə də, qonağa da hörmət edirlər.
- Azərbaycanın işğal olunmuş ərazilərindəki mədəniyyət abidələrimizə xeyli ziyan vurmuşlar.
- Qız qalasına bənzər təsvirləri Qobustan qayaüstü rəsmlərində də müəyyənləşdirmişlər.

115 And olsun yeri, göyü Yaradana! Cümlənin növünü tapın:

- müəyyən şəxsi cümlə
- qeyri-müəyyən şəxsi cümlə
- şəxssiz cümlə
- adlıq cümlə
- ümumi şəxsi cümlə

116 Müəyyən şəxsi geniş cümlə hansıdır?

- Dünən məsələyə baxıldı.
- Verilən tapşırıq vaxtında əməl edirlər.
- Xəstəni sakitləşdirmək üçün xeyli əziyyət çəkdilər.
- Dostumun böyük oğlu təhsil şöbəsinin müdürüdür.
- Həvəslə danışdım

117 Qeyri-müəyyən şəxsi cümləni tapın:

- Ailəmizdə təhsilə ciddi fikir verilir.
- Dostu dar gündə sınıyırlar.
- Toyda təbrik üçün mənə də söz verdilər.
- Yıxılana gülməzlər.
- Ad günümdə xaricdəki tanışlarım zəng vurub məni təbrik edirlər.

118 Cümlələrin hansı nəqli cümlədir?

- Sən sus, danışma.
- Uşaqlar, dərslə hazırsınızmı?
- Havadan baharın ətri gəlirdi.
- Sən hamıdan gözəlsən, sevgilim!
- Qoy həmişə günəş olsun!

119 Verilmiş cümlələrdən hansı nida cümləsidir?

- Hamı susurdu, heç kim danışmırdı.
- Əlaçı tələbələr mükafatlandırıldılar.
- Ətrafi sakitlik bürümüşdü.
- Sən nə yamansan, a buz! Adam yıxansan, a buz!
- Görəsən, onlar nə vaxt qayıdacaqlar?

120 Biri sual cümləsidir:

- Bu gün hava çox istidir.
- Şagirdlər yarışa yaxşı hazırlaşmışdılar.
- Bəs nə üçün mənim suallarına cavab vermirsən?
- Sabah hamı dərəcə hazır gəlsin!
- Səbr elə, kişi, nahaq qan yerdə qalmaz!

121 Biri məqsəd və intonasiyaya görə sadə cümlə növü deyil:

- sual cümləsi
- əmr cümləsi
- müxtəsər cümlə
- nida cümləsi
- nəqli cümlə

122 Aşağıdakılardan hansı feilin təsriflənən formasıdır?

- gedərkən
- yazılısı
- oturan
- oxuyur
- oxumalı

123 Feli bağlama şəkilçisi deyil:

- madan2
- anda2
- araq2
- malı2

alı2

124 Biri səhv fikirdir:

- Sıra sayları düzəltmə və mürəkkəb olurlar
- Miqdar sayları 3 yerə ayrılır.
- Müəyyən miqdar sayları sadə və mürəkkəb olur
- Bütün saylar cəmlənir
- Saylar həm sadə, həm düzəltmə , həm də mürəkkəb olurlar.

125 II növ təyini söz birləşmələrini seçin: 1.şirin söhbət,2.ilan zəhəri,3.alimin fikri,4.ağac budağı,5.əkin yeri,6.ananın arzusu

- 4,6
- 1,3,4
- 2,4,5
- 1, 2
- 2,3,5

126 Mürəkkəb söz birləşməsi hansı variantdadır?

- zəfər marşı
- körpə uşaq
- Nizaminin “Xosrov və Şirin” poeması
- ən yaxşı yer
- adamın sözü

127 Hansı II növ söz birləşməsini III növə keçirmək olmur?

- meşə gözətçisi
- bulaq suyu
- maşın bazarı
- dağ havası
- pəncərə şüşəsi

128 Mən gəldim birləşməsində hansı sintaktik əlaqə növü vardır?

- yanaşma və uzlaşma
- idarə

- uzlaşma
- idarə və yanaşma
- uzlaşma və idarə

129 Qardaşı savadlı mütəxəssisdir cümləsində hansı sintaktik əlaqələr var?1.idarə,2.yanaşma,3.uzlaşma,4.tabesizlik

- 3.4
- 1.4
- 2.3
- 2.4
- 1.3

130 Mübtəda ilə xəbər arasında uzlaşma hansı nümunədə pozulmuşdur?

- Sürülər dağın ətəyinə yayıldılar.
- Biz teatrdan qayıtdıq.
- Uşaqların bəzisi buna inanmayacaqlar
- O, indi ən yaxşı oxuyan tələbələrdəndir.
- Gələnlər yola düşdülər.

131 İdarə əlaqəsi hansı bənddədir?

- xoş rəftar
- qırmızı gül
- səfərdən qayıtmaq
- birinci mərtəbə
- üçüncü sıra

132 Nümunələrdən yalnız birində idarə əlaqəsi var:

- sən gələndə, mən oxudum
- səmimi söhbət, tibbi yardım
- gülü dərmək, dərsi öyrənmək
- bərkdən danışmaq, qorxub qışqırmaq
- yaşıl çəmən, göy otlar

133 Hansı birləşmədə iki sintaktik əlaqə var?

- şəhərdən uzaq
- səhər yeməyi
- doğma diyar
- mənim bacım
- illik gəlir

134 Hansı cümlə üzvləri bir – biri ilə sintaktik əlaqəyə girmir?

- təyin, zərflik
- mübtəda, xəbər
- tamamlıq, zərflik
- tamamlıq, xəbər
- zərflik, xəbər

135 Hansı bənddəki iki sözdən söz birləşməsi düzəltmək olmaz?

- vətən, sevmək
- Azər, qardaş
- insan, kimi
- qələm, yaşıl
- ana, qayğı

136 Birinci tərəfi isimlə ifadə olunmuş I növ təyini söz birləşmələri hansı cərgədədir?

- gözəl mənzərə, azğın düşmən, beşinci sıra
- balıq əti, durna qatarı, qılınc yarası
- qızıl üzük, dəmir bilək, torpaq yol
- vətən məhəbbəti, azadlıq nəğməsi, qurd qapısı
- hər tərəf, dairəvi stol, Tahir əmi

137 II növ təyini söz birləşməsini göstərin:

- tarixi hadisə
- əli silahlı
- alın yazısı
- ölkədaxili sabitlik
- dostların söhbəti

138 I növ təyini söz birləşməsinin asılı tərəfi ola bilmir:

- sifət
- feili sifət
- feili bağlama
- isim
- say

139 Feili birləşmə hansıdır?

- təsdiq etmək
- təmir etmək
- kitab oxumaq
- valeh olmaq
- etiraz etmək

140 Feili birləşmənin əsas tərəfi nə ilə ifadə olunur?

- feilin təsriflənən formaları ilə
- feilin sadə şəkilləri ilə
- feilin təsriflənməyən formaları ilə
- feilin bütün formaları ilə
- feilin mürəkkəb şəkilləri ilə

141 Asılı tərəfi zərflə ifadə olunan yanaşma əlaqəli ismi birləşmələri göstərin: 1) içəri otaq 2) oradan qayıdanda 3) yuxarı mərtəbə 4) cəld hərəkət 5) bugünkü xəbərlər 6) səhər yola düşən

- 2,6
- 2,4
- 1,3
- 1,5
- 5,6

142 Yanaşma əlaqəli aşağıdakı birləşmələrin birində isim tabe tərəf kimi işlənib:

- həftəlik plan
- həyati mənafe
- mühəndis Kərimli

- şəhərdəki məktəb
- buludlu hava

143 İsmın hansı halı uzlaşma əlaqəsində əsas, yanaşma əlaqəsində asılı tərəf ola bilər?

- təsirlik
- yiyəlik
- adlıq
- çıxışlıq
- yönlük

144 Tərəfləri isim+isim modelində olan I növ təyini söz birləşməsini göstərin:

- həmin hadisə
- Qarabağ şikəstəsi
- dəmir qapı
- oxuyan tələbə
- müdrik insan

145 Uzlaşma əlaqəsi hansı nümunədədir?

- siz oxuyanda
- doğma torpaq
- Ev tikilib.
- təcili danışmaq
- bizim həyat

146 Aşağıdakı sözlərdən hansında yalnız açıq saitlər işlənmişdir?

- naməlum
- riayət
- bioloq
- layihə
- maneə

147 Nitq normalarının tarixiliyi haqqındakı fikirlərdən biri səhvdir:

- Nitq normalarının tarixiliyi ədəbi dilin inkişafının, təkmilləşməsinin nəticəsidir.

- Norma tarixi kateqoriyadır.
- Dövr keçdikcə ədəbi dilin normasında əvvəlkindən fərqli müəyyən əlamətlər, keyfiyyətlər meydana çıxır.
- 1930-cu illərə qədər Azərbaycan ədəbi dilinin fonetikasnda əlifbada xüsusi hərflə göstərilən “sağır nun” adlı səs var idi.
- Leksik normadan fərqli olaraq, ədəbi dilin fonetik və qrammatik normalarında dəyişiklik ləng gedir.

148 Biri natiqliyin sahəsi deyil:

- inzibati-idarə natiqliyi
- bədii natiqlik
- publisistik natiqlik
- işgüzar natiqlik
- bədii natiqlik

149 Biri qeyri-rəsmi müraciət etiketidir:

- bəy
- xanım
- qadası
- yoldaş
- cənab

150 Bəndlərdən birində ədəbi dilin fonetik norması pozulub:

- Tariximə qara xətlə hicri, milady, Qılıncların qan ağzı ilə yazılmadı mı?!
- Qafqaz dağlarının gözəl guşəsi, Vurğunam hüsnünə özüm, Qəbələ!
- Doğrudan da, Məmdəli, qeyrət həlal olsun sənə!
- Şairim! Aç, payla söz xəzinəni, Şeiriyyət ilhama çağırır məni.
- Kim minir Qazaxın dilboz atını, Götürür toyların şal xalatını...

151 Cümlədə söz sırasına əməl olunmasa, ədəbi dilin hansı norması pozular?

- leksik
- orfoqrafik
- qrammatik
- fonetik
- orfoepik

152 Nitqə müəyyən emosionallıq, sözlə ifadəsi mümkün olmayan çalarları gətirən vasitələr: 1) satira, 2) jest, 3) etiket, 4) alleqoriya, 5) mimika

- 3,5
- 1,2
- 2,5
- 2.3
- 3.4

153 Jest sözünün izahı hansı cavabda daha dəqiq göstərilib?

- Razılıq bildirən nitq etiketidir.
- Dialekt sözüdür.
- Əl- qol hərəkətlərindən məqsəduyğun istifadə etməkdir.
- Düzgün nitqə verilən şərtlərdən biridir.
- Üz əzələlərinin mənalı hərəkətidir.

154 Düşmənlə aparılan ağır döyüşlərdən birində qəhrəmancasına vəfat etdi o . Cümlədə ədəbi dilin hansı norması pozulmuşdur?

- orfoqrafik, leksik
- leksik
- leksik, qrammatik
- qrammatik
- orfoqrafik

155 Dilə aid edilən əlamətlərdən biri yanlışdır:

- Tarixən çox az dəyişikliklərə uğrayır.
- Mücərrəd işarələr sistemindən ibarətdir.
- Özünəməxsus quruluşu, ifadə imkanları yoxdur.
- Ünsiyyət vasitəsidir.
- Dil əsasdır

156 Ədəbi dil haqqındakı fikirlərdən biri yanlışdır:

- Yazılı ədəbi dilin ilk nümunələri dövlət sənədlərinin, dövlət başçılarının məktublarının və bədii əsərlərin dili olmuşdur.
- Ədəbi dil həm fonetik, həm leksik, həm də qrammatik normalara əsaslanır.
- Nitqlər, çıxışlar, mühazirələr və s. yazılı ədəbi dilə aiddir.
- Şifahi ədəbi dil orfoepik normalara tabe olub, səslənən dildir.
- Ədəbi dilin yazılı və şifahi formaları var.

157 qeyri-türk mənşəli sözlərin əleyhinə yönəlir və məhz həmin sözlərə qarşılıq tapmaq cəhdindən ibarətdir.Nöqtələrin yerinə hansı söz artırılmalıdır?

- natiqlik
- Azərbaycan lüğətçiliyi
- özləşmə
- qrammatika
- nitq istisnaları, nitqin düzgünlüyü və dəqiqliyi

158 Sürüynən keçi gəlir,Saymışam üçü gəlir.Çıxağın tamaşaya , Yarımın köçü gəlir.Nümunədə ədəbi dilin hansı norması pozulmuşdur?

- yalnız qrammatik
- fonetik, leksik
- fonetik, qrammatik
- yalnız fonetik
- yalnız leksik

159 Hansı cümlələrdə artıq sözlər nitqin mükəmməlliyinə nöqsan gətirir?1)Təriflər yalnız onları bəyənən insanları korlayır.2)Özünə hörmət etməyən başqalarına da hörmət etməz.3)Ümid qızıl kimidir, hec bir mühitdə paslanmaz.4)Nizaminin qəzəlləri, Nizaminin poemaları XX əsrin 40-cı illərində dilimizə tərcümə olunmuşdur.5)Boş-bikar oturmaq əvəzinə, başqasının qeybətini eləmək əvəzinə iş görsəydiniz, yaxşı olardı.

- 2,4,5
- 1,2,3
- 3.4
- 1.5
- 4.5

160 Özləşmə anlayışına nələr daxildir? Biri səhvdir:

- alınma sözlərin milliləşdirilməsi cəhdi
- ədəbi dili etnik yaddaşına qaytarmaq cəhdi
- dildəki bütün alınma termin və şəkilcilərin Azərbaycan (türk) qarşılığı ilə əvəzlənməsi cəhdi
- ədəbi dili başqa dillərin təsirinə məruz qalmaqdan xilas etmək cəhdi
- alınma sözlərin bəzilərinə qarşılıq tapmaq cəhdi

161 Hansı sözlərdə cingiltili samit özünün kar qarşılığı kimi tələffüz olunur?1. möhtəşəm,2.poladdan,3.vüqarlı,4.azaddır,5.nəğməkar

- 1.4

- 3,4,5
- 1,2
- 2,4,5
- 2.4

162 Biz gündəlik nitqimizdə, əsasən, hansı sözlərdən istifadə edirik?

- alınma sözlərdən
- dialekt sözlərindən
- ümumişlək sözlərdən
- neologizmlərdən
- terminlərdən

163 Təkmənalı sözü göstərin:

- ayaq
- burun
- ürək
- ağız
- qol

164 Hansı sıradakı sözlər antonim deyil?

- açmaq-bağlamaq
- almaq-vermək
- yatmaq-qızarmaq
- küsmək-barışmaq
- ağarmaq-qaralmaq

165 Qarmonun dili və uşağın dili birləşmələrindəki dil sözü aşağıdakılardan hansına aiddir?

- sinonim
- omonim
- çoxmənalı söz
- təkmənalı söz
- antonim

166 Sinonim sözlər cərgəsini göstərin:

- səhər, axşam, gündüz
- ləpə, çay, dəniz
- hündür, yüksək, uca
- göz, qaş, baş
- həkim, hakim, sənəd

167 Sözlərdən yalnız biri omonim kimi işlənə bilər:

- altı
- qəzəl
- yağ
- atlas
- həyat

168 Arşı , güz , damu sözləri aşağıdakı söz qruplarından hansına aiddir?

- alınma sözlər
- dialekt sözləri
- köhnəlmiş sözlər
- terminlər
- neologizmlər

169 Frazoloji birləşməni seçin:

- arxayın olmaq
- qolunu kəsmək
- ürəyini qırmaq
- fikrini bildirmək
- başını tərətmək

170 Biri neologizmdir:

- yenilikçi
- ləqəb
- fayl
- zərbəçi
- təxəllüs

171 Dialekt sözləri nədir?

- Nitqdə, əsasən, hamı tərəfindən işlədilən sözlərdir
- Bir-birinə əks mənalı sözlərdir.
- Məhəlli xarakterli sözlərdir.
- İxtisas, peşə ilə əlaqədar sözlərdir.
- Bir-birinə yaxın mənalı sözlərdir.

172 Yumşaq və sərt sözləri hansı sırada həqiqi mənada işlənmişdir?

- yumşaq cəza, sərt hərəkət
- yumşaq saç, sərt qaya
- yumşaq rəftar, sərt iqlim
- yumşaq səs, sərt təbiət
- yumşaq xasiyyət, sərt baxış

173 Qara sözü hansı variantda məcazi mənada işlənmişdir?

- qara portfel
- qara parça
- qara gün
- qara pişik
- qara torpaq

174 Hansı sözün müstəqil leksik mənası yoxdur?

- dağ
- lələ
- habelə
- əmr
- maral

175 Sinonim və antonimlər üçün ortaq xüsusiyyət hansıdır?

- eyni mənalı bildirmək
- bir-birinə yaxın mənalı bildirmək
- eyni nitq hissəsinə aid sözlərdən ibarət olmaq
- bir-biri ilə müəyyən bağlılığı olan sözlərdən təşkil olunmaq

bir-birinə əks mənaları bildirmək

176 Çoxmənalı sözlər nədir?

- Əks mənalı sözlərdir.
 Yazılışı və deyilişi eyni, lakin mənaları müxtəlif olan sözlərdir.
 Əsas məna ilə bağlı əlavə məna da bildirən sözlərdir.
 Müxtəlif mənalı ayrı-ayrı sözlərdir.
 Eyni və ya yaxın mənalı sözlərdir.

177 Dilotu yemək frazeoloji birləşməsinin antonimi hansıdır?

- dil-boğaza qoymamaq
 dilə-ağıza düşmək
 ağızına su alıb oturmaq
 dilə gəlmək
 dil tökmək

178 İsimlərdən ibarət sinonim cərgəni göstərin:

- tez-sürətlə, asta-yavaş
 gödək-qısa, qoca- yaşlı
 arzu-istək, gözlük-çəşmək
 ayrı-başqa, amma-ancaq
 almaq-götürmək, atmaq-tullamaq

179 Türk mənşəli çağdaş sözü hansı alınma sözün qarşılığıdır?

- humanist
 mötəbər
 müasir
 mütərəqqi
 mübariz

180 Hansı cərgədəki sinonimlər həmişə bir-birini əvəz edə bilər?

- dava, müharibə
 gözəl, göyçək

- eynək, eşmək
- yoxlamaq, sınamaq
- rək, könül

181 Birləşmələrin hansında asılı tərəf həqiqi mənada işlənmişdir?

- güclü cavab
- qızıl payız
- qızıl zk
- Çiy söz
- yumşaq xasiyyət

182 Hansı omonimlər müxtəlif nitq hissələrinə aiddir? 1. Bal,2.tut,3.ən,4.top,5.əqrəb,6.yol

- 2,3,4
- 1,3,5
- 2,6
- 1.4
- 4.5

183 Hansı cərgədəki sözlərin ikisi də oxmənəlidir?

- sel, su
- ayaq, insan
- z, burun
- bel, əki
- yağış, dolu

184 Sözlərdən neçəsi yalnız termin kimi işlənə bilər?Sifət, xəbər, poema, qrammatika, ada, say, boğaz, sinif.

- 5
- 3
- 2
- 6
- 4

185 Nmnələrdən neçəsi frazeoloji birləşmədir?Təpəyə qalxmaq, çayın sahili, üzə durmaq, başa salmaq, kitabın cildi, maraqlı kitab, qara yaxmaq, gzə gətirmək.

- 6
- 5
- 4
- 3
- 2

186 İmtahan sözünün leksik təhlilindəki səhvi göstərin:

- “sınaq” və “yoxlama” sözləri ilə sinonimdir.
- Alınmadır.
- Termindir
- Antonimi yoxdur.
- Ümumişlək sözdür

187 Köhnəlmiş sözlər cərgəsini göstərin:

- qapı, qaymaq, qonur
- dəsmal, döşəmə, tavan
- yağmalamaq, suç, güz
- yanacaq, çirpi, odun
- sürü, qoyun, quzu

188 Əhvalat sözünün leksik təhlilində harada səhvə yol verilmişdir?

- Antonimi yoxdur.
- Leksik və qrammatik mənaya malikdir.
- Sinonimi yoxdur.
- Ümumişlək sözdür
- Alınma sözdür

189 Sözlərdən neçəsi çoxmənalıdır?Almaq, qaş,səyyah, göz, qar, şeir, sahil

- beşi
- ikisi
- üçü
- altısı
- dördü

190 Hansı omonimlər müxtəlif nitq hissələrinə aiddir? 1.mürəkkəb, 2.nəticə, 3.qurd, 4.yaş,5.çay,6.şam

- 2.3
- 3,6
- 1.4
- 1,6
- 4.5

191 Hansı xüsusiyyətlər, əsasən, alınma sözlərə aiddir?1.Ahəng qanununun gözlənilməsi,2.Eynicinsli qoşa saıtlərin işlənməsi,3.Sözün r samiti ilə başlanması,4.Vurğunun son hecaya düşməsi,5. Uzun saıtlərin olması

- 2.4
- 1.3
- 2,3,5
- 3,4,5
- 1,4,5

192 Hansı sözləri yerinə görə həm arxaik, həm də ümumişlək hesab etmək olar? Ozan, 2.ağac,3.dəli,4.pendir,5.tramvay,6.qopuz,7.donluq

- 2,3,6
- 1,2,3
- 2,3,7
- 1,6,7
- 3.4

193 Frazeoloji birləşmələr haqqındakı səhv fikri göstərin:

- Bütövlükdə cümlənin bir üzvü olur.
- Tərəfləri birlikdə bir leksik mənəni ifadə edir.
- Dildə hazır şəkildə olmur, yalnız nitq prosesində yaranır.
- Nitqə xüsusi ifadəlilik və canlılıq gətirir.
- Belə birləşmələrin tərkibindəki sözlər öz həqiqi mənalarını itirib məcazi mənada işlənir.

194 Zəif sözünün leksik təhlili ilə bağlı səhv fikirləri göstərin: 1. Alınma sözdür. 2.Leksik mənəsinə görə gücsüz deməkdir. 3.Təkmənalı sözdür. 4. Qorxaq , cəsarətsiz sözləri ilə sinonimdir. 5.Antonimi yoxdur.

- 1,2,4
- 1.3

- 3,4,5
 1,2,3
 2.4

195 Çoxmənalı sözlər cərgəsini göstərin:

- qaz, gül, qurd
 qapı, gəmi, tel
 baş, diş, burun
 göz, dolu, tar
 daraq, çay, top

196 Biri həm omonim, həm də çoxmənalı söz kimi işlənə bilər:

- durna
 zindan
 kök
 baş
 nəbz

197 Sözlərdən biri omonimlik xüsusiyyəti daşıyaraq, fel və sifət kimi işlənə bilər:

- çat
 yağ
 sağ
 yar
 dağ

198 Qalibiyyət sözünün leksik təhlili ilə bağlı düzgün fikirləri seçin:1.Köhnəlmiş sözdür.2.Alınma sözdür.3.Antonimi vardır.4.Omonim kimi işlənə bilər.5.Qabiliyyət sözünün sinonimidir.6.Müstəqil leksik mənaya malikdir.

- 1,3,5
 3.4
 2,3,6
 5,6
 2,4,6

199 Hansı cərgədəki söz birləşmələrinin hamısında I tərəflər məcazi mənada işlənmişdir?

- kamil insan, torpaq yol, yüklü qatar
- ağır yük, acı meyvə, şirin söhbət
- ağır xasiyyət, qızıl ürək, soyuq münasibət
- yüklü tale, soyuq hava, ağır yük
- ağır xasiyyət, qızıl ürək, soyuq hava

200 Sözlərdən biri omonimlik xüsusiyyəti daşıyaraq, isim və fel kimi işlənə bilər:

- əkin
- əsər
- ağır
- bilək
- alın

201 İki cür yazılan şəkilçilərin tərkibində hansı saitlər işlənir?

- açıq saitlərin hamısı
- bütün saitlər
- a,ə saitləri
- incə saitlər
- yalnız qapalı saitlər

202 Ön şəkilçilər hansı cərgədədir?

- mış, -ar, -acaq, -ib
- ar, -maz, -ınca, -araq
- ba, -bi, -na, -anti
- lar, -lıq, -laş, -la
- poli, -anti, -keş, -kar

203 Əkinçilikdən sözünün başlanğıc formasını göstərin:

- əkinçi
- ək
- əkinçilik
- əkinçilikdən
- əkin

204 Alınma şəkilçili söz hansıdır?

- sərinlik
- üzümçü
- nəğməkar
- şəhərli
- küləkli

205 Bir cür yazılan şəkilçini göstərin:

- lar
- ın
- daş
- ımız
- lı

206 Morfologiyada nə öyrənilir?

- yalnız nitq hissələri
- söz birləşmələri və cümlələr
- sözün tərkibi, nitq hissələri və onların dəyişmə qaydaları
- sözlərin mənşəyi
- yalnız sözün tərkibi

207 Azərbaycan dilində sözün tərkibi neçə hissədən ibarət olur?

- 4
- 1
- 2
- 5
- 3

208 Nitq hissələri haqqında verilmiş fikirlərdən biri səhvdir:

- Köməkçi nitq hissələri yalnız qrammatik mənaya malikdir
- Sözlər daşdıqları leksik-qrammatik mənaya görə nitq hissələrini əmələ gətirir.
- Bütün nitq hissələri suala cavab verir.
- Əsas nitq hissələrinin həm leksik, həm də qrammatik mənası olur.

Nitq hissələri dilçiliyin morfologiya şöbəsində öyrənilir

209 Sözlərdən hansı digərləri ilə eyniköklü deyil?

- işcil
- işlək
- işçi
- işarə
- işsiz

210 Qaç sözüne qoşula bilən şəkilçilərdən hansılar leksik şəkilçilərdir? 1. –qın, 2.– ış, 3.– dı, 4.–ır, 5.– ağan

- 2,3,5
- 1,3
- 1,2,5
- 1,4,5
- 3,4

211 Başqa dillərdən Azərbaycan dilinə hansı şəkilçilər keçmir?

- isimdən sifət düzəldən şəkilçilər
- bir cür yazılan şəkilçilər
- qrammatik şəkilçilər
- leksik şəkilçilər
- ön şəkilçilər

212 Hansı cərgədəki sözlər eyniköklüdür?

- ovçu, ovlaq, ovuc
- gözlük, gözəl, gözləmək
- başçı, başlamaq, başlıq
- gülüş, güllük, güldən
- bağça, bağırıtı, bağlamaq

213 Kitabxanadakıları sözünün başlanğıc formasını göstərin:

- kitab
- kitabxana

- kitabxanadakı
- kitabxanadakılar
- kitabxanada

214 Hansılar sadə sözlərdir?1.bürkü, 2.seçki, 3.əski,4.ölçü,5.tülkü, 6.içki

- 3,4,6
- 1,3,6
- 1,3,5
- 1,2,5
- 2,3,5

215 Alınma şəkilçilər haqqında hansı fikir düzgündür?

- Dörd cür yazılır
- Dilimizdə yalnız fars dilindən alınma şəkilçilər işlənir
- Yalnız leksik şəkilçilərdən ibarət olub, bir cür yazılır.
- Dilimizə yalnız fərdən isim düzəldən şəkilçilər keçə bilər.
- Həm leksik, həm də qrammatik şəkilçilər alınma ola bilər.

216 Qrammatik şəkilçilərdən sonra da işlənə bilən leksik şəkilçilər hansılardır?

- cıl4, -qan, -kən
- ça2, -ca 2, -lan2
- gil, -dakı 2, -k14
- la2, -ağan, -əyən
- ma 2, -ış4, -ban

217 Düzəltmək sözü hansı nitq hissəsidir?

- əvəzlik
- isim
- fəl
- ədat
- sifət

218 Başlanğıc formada olan sözləri göstərin:1.ovçuluq, 2. Buruqları, 3. zavodların ,4. bağbanın ,5. Qardaşlıq,6. məktəblilərə,7. Güldandakı, 8. Evdarlıq

- 1,4,5,6
- 1,2,3,4
- 1,5,7,8
- 1,5,6,7
- 2,3,4,5

219 Sözlərdən hansı felin əmr formasındadır?:

- tikinti
- gözləsə
- saxla
- çöküntü
- başlamalı

220 Səhv fikir hansıdır? İsimlər....

- kim?, nə? suallarına cavab verə bilər.
- sifətləşə bilər.
- əşyanın tərzini bildirə bilər.
- cümlənin xəbəri ola bilər.
- cümlənin mübtədası ola bilər.

221 Sadə ismi göstərin:

- satış
- qoruq
- yoxuş
- baxış
- dilək

222 İsim hansı cümlə üzvü vəzifəsində işləyə bilər?

- bütün cümlə üzvləri
- təyin
- tamamlıq
- mübtəda
- xəbər

223 İsmə aid göstərilən əlamətlərdən biri səhvdir:

- Hallanır.
- Əşyanın adını bildirir
- Cümlədə ancaq mübtədə və tamamlıq vəzifəsində işlənə bilir.
- Xəbərlik (şəxs) şəkilçilərini qəbul edir.
- Mücərrəd və konkret olur.

224 Numerativ sözlər hansı cümlədə işlənib?

- Dəvə bir xəyal edər, sarvan iki.
- Toyuğun qıçı birdir ki, bir.
- İgid bir qaşığı qandan qorxmaz.
- İki qılınc bir qına sığmaz
- Hər gecənin bir gündüzi var.

225 Omonim olan sayları seçin: 1.əllinci, 2.min,3. qırx, 4.doxsan, 5.yüz, 6.səksən,7.otuz

- 3,4,5
- 1,2,7
- 2,3,6
- 2,5,6
- 3,4,5

226 Cümlələrin birində numerativ söz kəmiyyət fərqi yaratmayıb:

- Get özünə iki dəst kostyum al.
- İlham iki cüt ayaqqabı aldı.
- Xörəyə çoxlu soğan doğradılar.
- İndi üç kisə şar gətirdilər
- Sabir bir qucaq odun gətirmişdi.

227 Sayla bağlı doğru olmayan fikri göstərin:1.Kəsr sayları quruluşuna görə yalnız tərkibi olur.2.Saylar isimləşdikdə yalnız hal şəkilçisi qəbul edir.3.Düzəltmə saylar yalnız saylardan yaranır.4.Bütün saylarla isim arasına numerativ sözlər artırmaq olar.5 90- cı illər birləşməsində konkretlik yoxdur.6.Sıra sayları quruluşuna görə sadə, düzəltmə, mürəkkəb olur.

- 4,5,3
- 1,2,3,6

- 2,4,6
- 1,2,3
- 1,3,5,6

228 Cümlələrdən birində say təyin vəzifəsindədir:

- Onuncuları qarşıda imtahan gözləyir.
- Birdən qapı döyüldü.
- Yeddi gün bir həftədir.
- Min yeyənin olsun, bir deyənin olmasın.
- İkiyə bölünməkdən elə qorxmuşam, çöpü də ikiyə bölmərəm daha.

229 Əvəzlilikləri seçin: 1.Onun ,2.Bizimki,3.Haranız ,4.Hər vaxt,5.Bütün, 6.Filan

- 2,3,5,6
- 1,2,3,5
- 1,3,5,6
- 1,4,5,6
- 2,4,6

230 Nümunədə əvəzlik hansı nitq hissəsinin yerində işlənib? Özü də Aynurəni axtarmağa getdi.

- zərf
- sifət
- isim
- bağlayıcı
- say

231 Biri məntiqi pozur:

- nə etdi?
- kimi
- ora
- hər şey
- siz

232 Hansı cümlədə o əvəzliyi ismin yerində işlənib?

- İndi də o ağac keçmiş günlərinin yadigarı kimi əvəzlənirdi.
- O kitab mənimdir.
- O, həmişə səliqəlidir.
- Elə o halda danışmaqdan doymurdu.
- O günləri unutmaq olarmı?

233 Təyini əvəzlik hansı cümlədədir?

- Çox o yan- bu yan elədilər.
- Kimsə kimsənin nəсібini yeməz.
- Hər ağlar gözlüyə aşiq deməzlər.
- Atası qızını hec kimə vermir.
- Özgə atına minən tez düşər.

234 Hansı əvəzlilər yalnız mənsubiyyət şəkilçisi qəbul edəndən sonra hallanır?

- hamı, hərə, hər şey
- o, bu, həmin
- elə, belə, bəzi
- bütün, filan
- kim isə, nə isə

235 Aşağıdakı cümlələrdə əvəzlilərdən hansı fəli əvəz etmişdir?

- Mən vətənim – Azərbaycanı çox sevirəm.
- Özüm özümdəki qüdrətə heyran qaldım.
- Belə şirin balanı ,görəsən, sevməyən var?
- Kim deyir ki, bu ölkədə qonağam mən.
- Mən sizə nə etmişəm ki, siz mənə belə baxırsınız?

236 Ay özünü bəyənmiş, qoy səni el bəyənsin cümləsində əvəzliyin hansı növü işlənmişdir?

- təyini, qeyri-müəyyən
- təyini, sual
- təyini, şəxs
- şəxs, sual
- qeyri-müəyyən , şəxs

237 Hallana bilən qeyri-müəyyən əvəzlilər verilmiş variantı göstərin:

- hərə, hamı, kim isə
- hər biri, heç kəs, kim isə
- biri, hamı, hər şey
- siz, belə, elə, bəzi
- nə isə, kim isə, hər

238 Zərfi əvəz edən əvəzlik hansı cümlədədir?

- Kimsə təkbaşına bu işin öhdəsindən gələ bilməz.
- Mən səninlə birgə bu yolu gedəcəyəm.
- Nə vaxt təzə binaya köçəcəyik?
- Elə mən də bunu deyirdim.
- Sənin nə dediyini ayırd edə bilmədim.

239 Biri nitq feilidir.

- gülümsəmək
- mışıldamaq
- mızıldamaq
- darıxmaq
- maraqlanmaq

240 Hansılar sifətdən düzəlmiş feildir?

- parlamaq, pörtləmək
- ağlamaq, köçürmək
- harınlamaq , həyasızlaşmaq
- saçlamaq, qaralamaq
- qalınlaşdırmaq, qızıqdırmaq

241 Biri icbar növdədir:

- çatdır
- qaldır
- yoldur
- sındır

baxdır

242 Məntiqi ardıcılığı tamamlayın....Qarışmaq, danışmaq....

- çəkişmək
 yazışmaq
 bərişmaq
 görüştək
 vuruşmaq

243 Məntiqi ardıcılığı tamamlayın....Açar, kəsər, çapar,....

- apar
 qaçar
 dəyər
 hədər
 gələr

244 – ma, (-mə) inkar şəkilçisinə aid edilmiş fikirlərdən biri yanlışdır:

- İndiki və qeyri-qəti gələcək zamanlarda işlənərkən öz saitini itirir.
 Yalnız feillərlə işlənir.
 Feillərdən isim əmələ gətirə bilmir.
 Feilin lazım şəkli ilə işlənə bilmir.
 Vurğusuzdur.

245 Hansı cümlələrdə məchul feil işlənib?1.Burada keçən il yonca əkilmişdi.2.Ümumi iclasın qərarı bizə oxundu.3.Bağımızdakı güllər təzə açılmışdı.4.Düşmənin işğal etdiyi torpaqlar yenidən geri alındı.5.Duman dağlardan çəkildi.

- 1.5
 3,4,5
 1,2,4
 3.5
 2.3

246 Hansı cümlədəki feil icbar növdə deyil?

- Döşəməni sildirdim

- Məktubu yazdırdım.
- Otağı qızdırdım.
- Qapını açdırdım.
- Həyətə su çəkdim.

247 Hansı cümlənin xəbəri təsirli feildən düzəlib təsirli olaraq qalan qayıdış növ feillə ifadə olunub?

- Gül açıldı.
- Əli darandı.
- Əhməd geyindi.
- Yağış kəsildi.
- Duman çəkildi.

248 Hansı feillər qarşılıq – birgəlik növdə deyil? 1.görüşmək, 2.çalışmaq, 3.qırışmaq,4.gülüşmək,5.alışmaq,6.mələşmək,7.küsüşmək

- 3,6
- 2,3,5
- 4,5,7
- 1,5
- 1,7

249 Aşağıdakı şəkilçilərdən biri feilin üç qrammatik mənə növünün yaranmasında iştirak edir:

- malı
- iş
- il
- ır
- dır

250 Hansı cümlənin xəbəri şəxssiz növ feillə ifadə olunmuşdur?

- Arif də yaxşı oxuyurdu.
- Qapı taybatay açıldı.
- İndi belə şeylərə çox əhəmiyyət verilir.
- Məktub sahibinə çatdırıldı.
- Düşmən geri çəkildi.

251 Bu əlamətlərin biri feilin məchul və şəxssiz növləri üçün ortaq ola bilməz:

- Təsirsiz olurlar.
- Şəxssiz feillər həmşə, məchul feillər isə əksərən üçüncü şəxsin təkində işlənir.
- Təsirli feildən düzəlirlər.
- Hər ikisinin subyekti itir.
- əsasən, – 14 şəkilçisi ilə düzəlirlər.

252 Verilən nümunələrdə feilin hansı qrammatik mənə növü işlənməmişdir? Döymək, döyüşmək, döyünmək, döyülmək, döydürmək

- icbar
- məlum
- şəxssiz
- qayıdış
- məchul

253 Aşağıdakı cümlələrin hansında feil qarşılıq- birgəlik növdədir? 1. Rəfiqələr bir-birini qucaqladılar. 2. Rəfiqələr qucaqlaşdılar. 3. Rəfiqələr qucaqlaşmadılar.

- 3
- Hamısında
- 2 və 3
- 1 və 2
- 2

254 Hansı cümlədə şəxssiz feil işlənib?

- O, plana vaxtında əməl etdi.
- Plan vaxtında yerinə yetirildi.
- Belə şeylərə indi fikir verilmir.
- Qapı qəfildən döyüldü .
- Rəqib rinqin o biri küncünə çəkildi.

255 Uşaq yuyundu. Anası ilə görüşdü. Xoş, məzəli sözləri ilə onu güldürdü . Verilmiş cümlələrdə feilin hansı mənə növlərinə aid nümunələr vardır?

- məlum, məchul, icbar
- məlum, qayıdış, icbar
- qayıdış, qarşılıq-birgəlik, məlum
- qayıdış, şəxssiz , icbar.
- məlum, qarşılıq-birgəlik, icbar

256 İsmın hansı halları qrammatik mənasına görə bir-birinin əksini təşkil edir?

- yiyəlik, yerlik
- adlıq, yönlük
- yönlük, çıxışlıq
- adlıq, təsirlik
- yiyəlik, təsirlik

257 Sözlərdən biri toplu isim deyil:

- sürü
- kütlə
- salxım
- xalq
- naxır

258 Hansı söz mürəkkəb isim deyil?

- basabas
- gəlhagəl
- dalbadal
- qaçaqaç
- vurhavur

259 Mücərrəd mənalı ismi göstərin:

- meydança
- bitki
- qorxu
- gözlük
- qoruq

260 Konkret isimləri göstərin:

- xeyirxahlıq, istək
- sevgi, həyat
- ələk, ağac
- dostluq, kədər

düşüncə, duyğu

261 Cəm şəkilçisi qəbul etməyən toplu isimləri seçin: 1.əhali,2.ordu,3.camaat,4. xalq, 5.millət

- 3,5
 1
 1.3
 2.4
 2,5

262 Verilənlərdən hansı mürəkkəb addır?

- Azəroğlu
 Ağasəlim
 18 oktyabr
 adam olmaq
 Bakı şəhərdir.

263 Hansı cümlə xüsusi isimlə başlanır?

- Yerdən ot dizə qədər qalxmışdı.
 Yerdən danışmayın, əl qaldırın.
 Yerdən uzaqlaşan kosmik gəmi görünməz oldu.
 Yerdən yerə çox fərq var.
 Yerdən götürdüyüm karandaş Sevilin idi.

264 Hansı cərgədəki şəkilçiləri uç felinə artırmaqla düzəltmə isimlər yaratmaq olar?

- ucu, -ar
 –uq, -ur
 – uş,-qun
 –an,-aq
 –uş,-ul

265 Hansı nümunədə isim mənsubiyyətə görə dəyişməmişdir?

- fikrim
 kitabımız

- şagirdəm
- vərəqi
- evin

266 Hansı sözdə birinci şəxsin təkinə aid mənsubiyyət şəkilçisi işlənmişdir?

- getməliyəm
- balacayam
- anam
- ustayam
- kaş gedəm

267 Qeyri-müəyyən yiyəlik halda işlənmiş isimlərdən birini müəyyən yiyəlik hala çevirmək olmur:

- dağ havası
- qrup rəhbəri
- müstəqillik arzusu
- dost rəyi
- Ələsgər şeiri

268 Sözlərdən biri xəbərlilik (şəxs) şəkilçisi qəbul etmişdir:

- könlüm
- anam
- həkiməm
- sözləri
- gözüm

269 İsmi hansı halında olan söz xəbər vəzifəsində çıxış edə bilməz?

- yiyəlik
- adlıq
- təsirlik
- yerlik
- çıxışlıq

270 İsmə məxsus aşağıdakı şəkilçilərin sözlərə qoşulma ardıcılığını müəyyənləşdirin: 1. hal, 2. cəm, 3.xəbərlilik (şəxs),4.mənsubiyyət

- 4,2,1,3
- 1,2,3,4
- 2,4,1,3
- 4,1,2,3
- 3,4,1,2

271 İsmın hansı halında olan sözlər təklikdə tamamlıq ola bilmir?

- təsirlik
- çıxışlıq
- yiyəlik
- yerlik
- yönlük

272 İsmın əsas xüsusiyyətlərinə aid doğru fikirlər hansılardır?1. İsimlər tək və cəm olur.2.Cümlədə yalnız mübtədə olur.3.Mənsubiyyətə görə dəyişir.4.Hallandır.5.İsimlər quruluşça yalnız sadə və mürəkkəb olur.

- 4,5
- 1,2,3
- 1,3,4
- 1,4
- 1,3

273 Feldən düzələn isimlərin cərgəsini göstərin:

- döyüş, yaylaq
- biçin, başlıq
- birlik, əkin
- tanış, ələk
- qazma, zəriflik

274 Toplu isimləri göstərin: 1.çiçək, 2.camaat, 3.yoldaşlıq, 4.ordu, 5.təpə,6.göl, 7.millət,8.torpaq, 9.kol

- 2,5,6,8
- 2,3,4,5
- 2,4,7
- 1,5,7
- 1,3,7,9

275 Cəm şəkilçisi qəbul edə bilməyən bütün isimləri müəyyənləşdirin:1. dərslük,2.həkimlik,3.mərdlik,4.sözlük,5.illik,6.gözlük

- 1.4
- 1,4,5
- 2.3
- 2,3,5
- 2,3,5,6

276 Basqın , yanğın, qırğın.....Məntiqi ardıcılığı tamamlayın:

- coşqun
- ötkün
- sürgün
- yorğun
- tutqun

277 Aşağıdakı isimlərdən hansına saitlə başlanan şəkilçi qoşulduqda sözün sonundakı samit ğ-ya çevrilir? 1.üfük, 2.qazax, 3.qonaq, 4.qaşıq, 5.Yevlax, 6.vərəq

- 1,3,5
- 1.6
- 1,2,5,6
- 1,4,5
- 4,5,6

278 Tərkibindəki sözlərdən birincisi qeyri-müəyyən yiyəlik hal, ikincisi isə mənsubiyyət şəkilçili isimlərdən yaranmış mürəkkəb sözü göstərin:

- beşmərtəbə
- qaratoyuq
- balıqqulağı
- əliaçıq
- günəbaxan

279 İsmi çıxışlıq halına aid edilən fikirlərdən biri doğru deyil:

- Mənasına görə yönlük halın əksini bildirir.
- Hərəkətin çıxış və başlanğıc nöqtəsini bildirir.
- Cümlənin ismi xəbəri ola bilmir.

- Sonu “m” və “n” ilə bitən sözlərə qoşulduqda (-nan2) kimi tələffüz olunur.
- Omonim şəkilçi olan -dan2 şəkilçisi ilə düzəlir, kimdən?, nədən?, haradan? suallarından birinə cavab verir.

280 Aşağıdakılardan hansı yalnız isim kimi işlənir?

- alış
- vuruş
- satış
- görüş
- barış

281 Sözlərin neçəsi mürəkkəb isimdir? Qiraətxana, meşəliklər, heyvandarlıq, mehmanxana, gündəlik, günəbaxan, qaratikan, qəhrəmanlıq, xeyirxah, qardaşlıq.

- 5
- 4
- 2
- 3
- 7

282 Təsriflənən fellərlə əlaqəyə girməyən halı göstərin:

- təsirlik
- adlıq
- yiyəlik
- yerlik
- yönlük

283 Qeyri-müəyyən təsirlik hala aid edilən əlamətlərdən biri səhvdir

- Cümlədə vasitəsiz tamamlıq olur.
- Şəkilçisi yoxdur.
- II növ təyini söz birləşməsinin birinci tərəfi kimi işlənə bilər.
- Həmişə təsirli fəldən əvvəl gəlir.
- nə? sualına cavab verir.

284 Hansı şəkilçi isim, sifət, say və əvəzləndirici isim düzəldə bilər?

- çı4
- da 2
- lıq4
- daş
- qı 4

285 Hansı şəkilçilər meydan sözünə qoşularkən fərqli tələffüz yaranır?1. cəm şəkilçiləri,2.yerlik hal şəkiçisi,3.yönlük hal şəkilçisi,4.çıxışlıq hal şəkliçisi,5.birinci şəxsin təkinə aid mənsubiyyət şəkilçisi

- 4,5
- 1,4,5,
- 1,4,
- 1.4
- 2,3,

286 Neçə söz yalnız mənsubiyyət şəkilçisi qəbul etdikdə ikinci hecasındakı sait səs düşür?Boyun, sinif, zehin, eyib,ətir, səbir, qarın, ağız, fəsil, fikir, sətir, burun.

- 4
- 3
- 8
- 8
- 7

287 Artıq tamah daş yarar, Daş qayıdar baş yarar. Cümlədəki isimlər hansı haldadır?

- adlıq və yiyəlik
- adlıq
- adlıq və təsirlik
- yiyəlik
- təsirlik

288 Ev ismi hansı cümlədə adlıq haldadır?

- Dostun evini dəyişir?
- Ustalar kənddə ev tikirlər.
- Kəndimizin evləri çiy kərpicdəndir.
- Evin divarları nəmdir.

Evləri təmir etməyə başlamışıq.

289 Hansı cümlələrdə mənsubiyyət şəkilçisi qəbul etmiş iki söz işlənmişdir? I Vaqifin qardaşı kitabını bizə bağışladı. II. Vaqifin qardaşı bizə məktəbi göstərdi . III. Vaqifin qardaşı fəxrimizdir.

I və III

III

I və II

I

II

290 Cümlələrdən hansında ısım həm mənsubiyyət, həm də yiyəlik hal şəkilçisi qəbul etmişdir? 1. Quyunun dibi görünür. 2. Dəniz suyunun səviyyəsi artır. 3. Uzun şişi çəkilibdir. 4. Almanın şirəsi şirindir.

2,3

2,4

1,4

1,3

3,4

291 Səhv fikir hansıdır?

Yerlik və çıxışlıq halda olan isimlər cümlənin yalnız tamamlığı və zərfliyi ola bilər.

Mübtəda ancaq adlıq halda ola bilər.

Təsirlik halda olan sözlər cümlənin xəbəri ola bilməz.

Qeyri-müəyyən yiyəlik halda olan söz ayrılıqda heç bir cümlə üzvü ola bilməz.

Yerlik halda olan söz qoşmalarla işlənmə bilmir.

292 Aşağıdakı sözlər içərisində neçə a) düzəltmə və neçə b) mürəkkəb isim var? Qardaşlıq, söhbətçil, dördbucaqlı, seçici, dost-tanış, sürətli, qaraquş, çəmənlik, yanbayan, meşəbəyi, əməkdar, daşlıq, sahilədəki

a-4, b-3

a-5, b-5

a-4, b-4

a-8, b-5

a-6, b-4

293 Neft sözünün təsirlik halda işləndiyi cümlə hansıdır?

- Bakı nadir neft istehsal edir.
- Neft Daşlarında işləmək fədakarlıqdır.
- Azərbaycanın əsas sərvəti neftdir.
- Azərbaycan nefti çox ölkələrdə məşhurdur.
- Respublikamızdan xaricə xeyli neft daşınır.

294 İsmnin hansı hal şəkilçiləri II və III şəxslərin təkinə aid mənsubiyyət şəkilçiləri ilə omonimdir?

- yiyəlik və təsirlik
- yiyəlik və yönlük
- adlıq və yiyəlik
- adlıq və təsirlik
- təsirlik və çıxışlıq

295 Feldən düzələn isimləri göstərin: 1.cızıq,2.artıq,3.qoruq,4.yozum,5. Sönük,6.uçuq

- 1,2,3
- 4,5,6
- 2,4
- 1,3,4
- 1,2,5

296 Aşağıdakı şəkilçilərdən neçəsi isimdən isim düzəldir?-ç14 , -q14 ,- daş, - ış4 , -ça 2,-qın4, -sız4

- 4
- 1
- 3
- 5
- 2

297 Hissə komandiri kənd camaatı ilə görüşün sonunda əsgərlər adından and içdi ki, tezliklə işğal olunmuş torpaqlarımızı azad edəcəklər cümləsində yiyəlik halda olan neçə söz var?

- 2
- 5
- 4
- 1
- 3

298 Sözlərdən neçəsi feldən düzələn isimdir? Qovurma, çalğı, meydanca, vurma, baxış, duyğu, kəskin, əzik, biçin.

- üçü
- beşi
- altısı
- ikisi
- dördü

299 Üzümçülük rayonu birləşməsində üzümçülük sözünün morfoloji təhlilindəki səhvi göstərin:

- Düzəltmə isimdir.
- İsimdir, nə? sualına cavab verir.
- Adlıq haldadır, təkdir.
- Ümumi, mücərrəd isimdir.
- Başlanğıc forması: üzümçülük.

300 Bal tutan barmaq yalar cümləsində isimlərin morfoloji təhlilindəki səhvləri göstərin: 1. Hər ikisi quruluşca sadədir. 2. Hər ikisi nə? sualına cavab verir. 3. I adlıq, II təsirlik haldadır. 4. Hər ikisi cümlədə mübtədərdir. 5. Birincisi təsriflənməyən fellə, ikincisi isə təsriflənən fellə əlaqəyə girib.

- 1.3
- 1.2
- 3.4
- 2.4
- 4.5

301 Yazıçılıq sözünün morfoloji təhlili ilə bağlı yanlış fikri tapın:

- Başlanğıc formadadır
- Sənət, peşə mənası bildirir.
- Feldən düzələn isimdir.
- Təkdərdir.
- Tərkibində üç dənə dörd çür yazılan şəkilçi var.

302 Nidanın xüsusiyyətlərinə aid deyil:

- Yalnız isimləşdikdə başqa sözlərlə əlaqələndərək cümlə üzvünün bir hissəsi kimi çıxış edir
- Məna növlərinə bölünür
- Sözlərlə qrammatik cəhətdən əlaqələndə bilmir

- Cümlə üzvü olur
 Xüsusi morfoloji əlaməti yoxdur

303 Aşağıdakılardan birini mürəkkəb sifət kimi işlətmək olmaz:

- rəngarəng
 növbənöv
 dilbədil
 yanbayan
 cürbəcür

304 Hansı sifətdə vurğu son hecaya düşür:

- uzunsov
 körpəcə
 qurquru
 publika
 qırmızımtıl

305 Sözlərdən biri sifət deyil:

- qaçağan
 qabaqcıl
 burulğan
 qısqanc
 gəzəyən

306 Aşağıdakılardan biri nitq hissələrinə görə digərlərindən fərqlənir:

- cahil
 balaca
 gəlincə
 zorbaca
 ürəyiaçıq

307 Pisə pis demişəm, yaman demişəm, Yaxşıya yaxşılıq etmişəm hər gün „Şeir parçasında neçə sifət var?

- 2

- 3
- 4
- 5
- 1

308 Çadırdakılar qocanın qızıl saatına diqqətlə baxırdılar cümləsində neçə sifət işlənmişdir?

- 2
- 4
- 3
- 5
- 5

309 Uyğunluğu gözləməklə məntiqi ardıcılığı tamamlayın:Dünənki, bildirki,.....

- həminki
- sizinki
- sabahkı
- bizimki
- əlindəki

310 İsimləşmiş sifətə aid xüsusiyyət deyil:

- sifətin suallarını tamamilə itirmək
- ismə məxsus bütün hal, cəm, mənsubiyyət, şəxs, xəbərlilik şəkilçilərini qəbul edə bilmək
- morfoloji cəhətdən isim sayılmaq
- təyin ola bilməmək
- cümlədə mübtəda, tamamlıq, xəbər olmaq

311 Cümlələrdən birində sifətə yalnız hansı sualını vermək olar:

- Yaxşı oğul nə edər ata malını.
- Doğru söz acı olar.
- Dünənki hadisə bizi bərk qorxutdu.
- Armudu stəkanı xoşlamadım.
- Qabiliyyətli tələbə hamının fəxridir

312 Oğlanın üzü və əli qapqara, saçı isə qıvrım idi cümləsindəki sifətlərin morfoloji təhlili ilə bağlı səhv haradadır? 1.Hər ikisi sadə sifətdir.2. Biri

çoxaltma dərəcəsidir.3.Biri təyin, ikincisi isə xəbərdir.4.Zahiri görkəm bildirirlər.5.Biri sadə, biri mürəkkəb sifətdir.

- 4,5
- 1.2
- 3.5
- 2.4
- 3.4

313 Bu sözlərdən neçəsi say, həm də zərf kimi işlənə bilər: çox, bir, on, bir qədər, bir çox, az, xeyli, az-cox, bir az, bir-bir, birə- beş, yüzlərlə

- 5
- 7
- 6
- 3
- 4

314 Hansı sıra sayının yazılışı səhvdir?

- 5 –ci
- V
- 5-inci
- 5)
- Beşinci

315 Biri say deyil:

- xeyli
- çoxlu
- birgə
- on-on beş
- yüzlərcə

316 Yüksək gərginlikli elektrik şəbəkəsinin üstündə çəkilən kəllə şəkli hansı yazı növünə aiddir?

- hecavi
- hərfi
- fikri
- əşyəvi

şəkli

317 Fikirlərdən biri səhvdir:

- Yazının ən çevik forması fonografik yazıdır.
- Qaqauz dili oğuz qrupuna aiddir.
- Kök dillərdə sözün kökü içəridən dəyişir.
- Azərbaycan dili iltisəqi dildir.
- Leksikoqrafiya dilçiliyin praktik sahəsidir

318 Hansı bənd flektiv dillərə aid eyniköklü sözlərdən ibarətdir?

- ailə, əyalət, övliya
- düyü, düyün, düyünçə
- gülüş, gülünc, gülməli
- güclü, güllük, güldan
- fikir, təfəkkür, mütəfəkkir

319 Azərbaycan dövləti beynəlxalq münasibətlərdə hansı dildə təmsil olunur?

- ingilis dilində
- türk dilində
- Azərbaycan dilində
- ingilis və rus dillərində
- rus dilində

320 Bunlardan biri leksikoqrafiyaya aid edilə bilməz:

- dilin təcrübi sahələrindən biri olması
- dilin lüğət tərkibinin öyrənilməsi
- tərcümə lüğətinin hazırlanması
- lüğətlətlərin tərtibolunma prinsiplərinin öyrənilməsi
- türk dilçiliyinin qədim sahələrindən biri olması

321 Hansı söz birləşməsinin asılı tərəfində iltisəqilik prinsipi pozulmuşdur?

- sinfin fəalları
- burunun ucu

- ananın sözü
- gülün ətri
- sizin oğlunuz

322 Hansı söz birləşməsinin əsas tərəfində iltisafilik pozulmuşdur?

- sizin oğlunuz
- uşağın arzusu
- məharətli əllər
- sinif fəalları
- kimyəvi reaksiya

323 Yol işarələri yazının hansı növünə aiddir?

- ideoqrafik
- fonografik
- piktoqrafik
- həm ideoqrafik, həm də fonografik
- əşyəvi

324 Yazının ən mükəmməl, ən çevik forması bunlardan hansıdır?

- hərfi
- fikri
- şəkli
- şəkli və fikri
- əşyəvi

325 Hansı söz birləşməsinin asılı tərəfində iltisafilik prinsipi pozulmuşdur?

- alnımın qırıqları
- oğulun fikri
- ilin fəsilləri
- onun əyni
- tale yolları

326 Mənsubiyyətə görə dəyişərkən sözlərdən birində iltisafilik prinsipi pozulmur:

- oyun
- ovuc
- oğul
- çiyin
- boyun

327 Yaxın adamı vəfat etmiş şəxsin evinin qapısına qara kələğayı bağlanması yazının hansı növünə aiddir?

- əşyəvi
- şəkli
- fikri
- sillabik
- hərfi

328 Toy dəvətnaməsinin üzərindəki qoşa üzük təsviri yazının hansı növü hesab edilməlidir?

- ideoqrafik
- əşyəvi
- fonogramik
- sillabik
- piktoqrafik

329 Yazının ən qədim forması:

- Fikri
- İdeoqrafik
- Şekli
- Əşyəvi
- Hərfi

330 Azərbaycan dili hansı xüsusiyyətlərinə görə iltisafı dillərə aiddir?

- morfoloji quruluşuna görə
- ahəng qanununun sabitliyinə görə
- türk dilləri ilə qohumluğuna görə
- alınma sözlərin çoxluğuna görə
- cümlədəki sözlərin sırasına görə

331 İnsanların bir-biri ilə ilk yazılı əlaqəsi nəyin köməyi ilə olub?

- şəkillərin
- hərflərin
- şəkillərin və hərflərin
- rəmzlərin
- əşyaların

332 Kimya dərslərində öyrəndiyimiz yazılar (məsələn, duzun NaCl işarəsi ilə bildirilməsi) hansı yazıya uyğun gəlir?

- afonoqrafik yazıya
- əşyəvi yazıya
- ideoqrafik yazıya
- piktoqrafik yazıya
- sillabik yazıya

333 Dil haqqındakı fikirlərdən biri səhvdir:

- Ünsiyyət vasitəsidir.
- Dil tarixən çox dəyişkəndir
- İrqi və irsi cəhətlərlə bağlı deyil.
- Ünsiyyət vasitəsi kimi dil yalnız insana məxsusdur.
- İctimai hadisədir

334 Topqarıdakı ayaq izləri hansı yazıya aid edilə bilər?

- şəkli
- fikri
- əşyəvi
- sillabik
- həm əşyəvi, həm şəkli

335 Bu dillərdən biri oğuz qrupuna daxildir:

- qaqauz
- qırğız
- qazax
- özbək

qumuq

336 Flektiv dillərin xüsusiyyətinə əsasən ərəb mənşəli qohum (eyniköklü) sözlərin sırasını göstərin:

- hökm, hakim, məhkəmə
 nəzər, nazir, mənzum
 şəkil, təşkil, müştərək
 tərkib, mürəkkəb, katib
 nazim, mənzərə, tənzim

337 Şekli yazıya aid olanı göstərin:

- ət mağazasının vitrinindəki inək kəlləsi şəkli
 suyun H₂O işarəsi ilə göstərilməsi
 aptekin pəncərəsindəki ilan şəkli
 nəqliyyat yolunda qoyulmuş nida işarəsi
 toy zamanı ələ xına qoyulması

338 Yazının bu növündə bir neçə səs bir işarə ilə ifadə olunur

- hecavi
 hərfi
 şəkli
 əşyəvi
 fikri

339 Hansı birləşmənin əsas tərəfində iltisəqilik pozulub?

- sənin şəklin
 kimyəvi element
 hərfi yazı
 onun xətti
 sinfin uşaqları

340 Hansı birləşmənin asılı tərəfində iltisəqilik pozulub?

- lügəvi mənə
 hecavi yazı

- gülün ətri
- sizin fikriniz
- dəyirmi stol

341 Dil haqqında deyilənlərdən biri səhvdir:

- Dil sırf bioloji hadisədir.
- Dilin I funksiyası insanlar arasında əlaqə yaratmaq, cəmiyyətdə ünsiyyət vasitəsi olmaqdır.
- Dil ünsiyyət vasitəsidir.
- Dilin başqa bir funksiyası insanı əhatə edən əşya və hadisələri əks etdirmək, onların adlarını bildirməkdir
- Dil orqanizmdə II siqnal sisteminin nəticəsidir ki, bu da canlılardan ancaq insana aiddir.

342 Lotereya təbliğ edən plakatda 2500 manata udmaq olar sözlərindən sonra maşın, fotoaparat və s. əşyaların şəkilləri verilsə, bu, yazının hansı növünə aid edilir?

- piktoqrafik
- ideoqrafik
- fonoqrafik
- əşyəvi
- sillabik

343 Sözün əslini bərpa etmək, onun başqa söz və mənalarla əlaqəsini öyrənmək üçün aparılan dilçilik araşdırmasına nə deyilir?

- etimoloji təhlil
- morfoloji təhlil
- sintaktik təhlil
- leksik təhlil
- dialektoloji təhlil

344 Flektiv dil qrupuna aid sözləri göstərin:

- Bacı, baca, bacar
- Ayrı, ayrılıq
- Ürəfa, arif, maarif
- Nəfs, nəfis
- Sıxlıq, sıxdır

345 Lüğətçilik haqqındakı fikirlərdən biri səhvdir:

- Lüğətçilik dilçiliyin nəzəri sahələrindən biridir.
- XIII-XIV əsrlərdə lüğətçiliyimizin tarixində Cəmaləddin İbn Mühənnə, Hinduşah Naxçıvani və Hümam Təbrizi kimi görkəmli simalar olub.
- Lüğətçiliyin sürətli inkişafı elmi-mədəni tərəqqi, maarifçiliyin genişlənməsi və siyasi-diplomatik fəallaşma ilə bağlıdır.
- Lüğətlər həm müxtəlif dillərin öyrənilməsinə kömək edir, həm də dildə mövcud olan sözləri qeydə alıb ümumiləşdirir.
- XX əsrin əvvəllərində Azərbaycanda lüğətçilik daha da fəallaşır.

346 Kimya dərslərində istifadə olunan işarələr hansı yazı formasıdır?

- Piktoqrafik
- İdeoqrafik
- Fonoqrafik
- Şekli
- Sillabik

347 Azərbaycan Respublikasında 12 noyabr 1995-ci il səsverməsi ilə Konstitusiyada dövlət dilimiz hansı adla təsbit olunmuşdur?

- Azərbaycan dili
- azəri dili
- Azərbaycan türkcəsi
- azəri türkcəsi
- türk dili

348 Azərbaycan Respublikasının Konstitusiyasının neçənci maddəsi dil haqqındadır?

- 21-ci
- 19-cu
- 18-ci
- 22-ci
- 20-ci

349 Hakim, hökm, məhkəmə, məhkum, mühakimə sözləri morfoloji quruluşuna görə hansı dil tipinə aiddir?

- flektiv
- aqqlütinativ
- amorf
- flektiv və aqqlütinativ
- amorf və flektiv

350 Divani – lüğət- it -türk əsərinin müəllifi kimdir?

- Mahmud Qaşğarlı
- Cəmaləddin İbn Mühənnə
- Hümam Təbrizi
- Hinduşah Naxçıvani
- Mirzə Məhəmmədəli Kazım bəy

351 Yazı haqqında deyilənlərdən biri səhvdir:

- Yazının ən çevik forması ideoqrafik yazıdır
- İlk yazı əşyadan ibarət olub.
- Yazı bəşəriyyətin ən böyük dəyərlərindəndir.
- Yazı səslil dilin norma ilə qavrayışını təmin edən işarələr sistemidir.
- Fonoqrafik yazının ilk forması sillabik yazı olub.

352 Azərbaycan dili haqqında deyilənlərdən biri düzdür:

- Azərbaycan dili iltisəqi dildir.
- Azərbaycan dili amorf dildir.
- Azərbaycan dili flektiv dildir.
- Azərbaycan dili qırçaq qrupuna daxildir.
- Azərbaycan dili həm amorf, həm də flektiv dillərə aid ola bilər.

353 Maşın firmalarının çoxunun xüsusi loqosu (fərqləndirici nişanı) var. Bu, yazının hansı növünə aiddir?

- fikri
- əşyəvi
- şəkli
- fonoqrafik
- sillabik

354 Biri oğuz qrupuna daxildir:

- qaqaüz
- uyğur
- özbək
- tatar

qazax

355 Hansı sözdə iltisafilik prinsipi pozulmuşdur?

- dünyəvi
 dostluq
 mərifət
 məktəbdəki
 həqiqət

356 İltisafilik prinsipinin pozulduğu hansı sözlər Azərbaycan mənşəlidir? 1.xəlqi, 2.Nadinc. 3.oğlum. 4. sinfi.5.laməkan .6.nakişi.7. kimyəvi

- 2,3,6
 1,4,6
 2,3,5
 3,6,7
 2,5,6

357 Əşyevi yazı dedikdə nə başa düşürsünüz?

- fikrin əşyalarda ifadəsi
 yazının bütün növlərinin ifadəsi
 fikrin şəkillərdə ifadəsi
 fikrin səslərlə ifadəsi
 fikrin sözlə ifadəsi

358 Hər hansı şəxsin nişanlı olduğunu bildirmək üçün barmağına taxdığı nişan üzüyü yazının hansı növü hesab edilməlidir?

- ideoqrafik
 fonoqrafik
 əşyevi
 sillabik
 piktoqrafik

359 Aşağıdakı türk dillərindən biri oğuz qrupuna aid deyil:

- qırğız dili
 türk dili

- Azərbaycan dili
- qaqauz dili
- türkmən dili

360 Azərbaycan dili haqqında verilən fikirlərdən biri səhvdir:

- Dünyada ən çox Azərbaycan dilində danışan insanların yaşadığı ölkə Azərbaycan Respublikasıdır.
- Morfoloji quruluşuna görə Azərbaycan dili aqqlütinativ (iltisacı) dil tipinə aiddir.
- Azərbaycan dili Azərbaycanda millətlərarası ünsiyyət vasitəsidir.
- Azərbaycan dilinin fonetik sistemi, əsas lüğət fondu, qrammatik quruluşu ilk orta əsrlərdə (birinci minillikdə) təşəkkül tapmışdır.
- Ölkəmizin dövlət idarələrində vəzifə tutan müxtəlif xalqların nümayəndələri öz işlərini məhz Azərbaycan dilində icra etməlidirlər.

361 Yazının ən mükəmməl, ən çevik forması hansıdır?

- Piktoqrafik
- Şekli
- İdeoqrafik
- Fonoqrafik
- Sillabik

362 Sözü mənşəyini, kökünü, nədən törəməsini öyrənin dilçilik sahəsinə... deyilir. Nöqtələrin yerində yazılmalıdır:

- etimologiya
- dialektologiya
- leksikoqrafiya
- nitq mədəniyyəti
- qrammatika

363 Hansı fikir səhvdir?

- Dil müstəqil inkişaf qanunlarına malik olduğundan cəmiyyətdəki dəyişikliklərə reaksiya vermir.
- Dil faktları xalqın mədəni-tarixi səviyyəsi haqqında təsəvvür yaradır.
- Dilin inkişafı xalqın tarixi ilə bilavasitə bağlıdır.
- Mədəni-tarixi hadisələrin aydınlaşmasında dil faktları mühüm rol oynayır
- Qohum tayfaların dili birləşərək həmin xalqın dilinə çevrilir.

364 Adları çəkilən müəlliflərdən birinin rəhbərliyi ilə 1940-ci illərdə Rusca-azərbaycanca lüğət tərtib edilmişdir:

- Heydər Hüseynov
- Üzeyir Hacıbəyov
- Əliağa Şıxlinski
- Qarabəy Qarabəyov
- Əliheydər Orucov

365 Bu dillərdə sözün kökü dəyişmir və leksik şəkilçi işlənmişdir. Söhbət hansı dillərdən gedir?

- amorf
- aqqlütinativ
- iltisafı
- kök və iltisafı dillərdən
- flektiv

366 Azərbaycan dilinin iltisafılığı baxımından yolverilməzdir:

- şəkilçi artırıldıqda söz kökünün dəyişməsi
- isimlərə əvvəlcə cəm, sonra mənsubiyyət şəkilçilərinin artırılması
- sözə şəkilçilərin ahəng qanununa uyğun artırılması
- sözə əvvəlcə leksik, sonra qrammatik şəkilçilərin artırılması
- sözə eyni zamanda bir neçə şəkilçinin artırılması

367 Hansı cümlədə iltisafılıq prinsipi pozulan söz yoxdur?

- Bu tablo yeddi rəngli karandaşın sayəsində yaranmışdı
- Nəhl olana mətləbi qandırmaq olurmu?
- Bimərhmət əyanlarına şükür,xudaya!
- Könlü balıq istəyən quyruğunu suya salar.
- O, bütün fənləri yaxşı oxuyur.

368 Biri oğuz dil qrupuna aid deyil:

- özbək dili
- qağauz dili
- türkmən dili
- Azərbaycan dili
- türkiyə türkcəsi

369 Flektiv xüsusiyyətinə görə ərəb mənşəli daxil sözü ilə qohum olan sözləri seçin: 1.adaxlı, 2.müdaxilə, 3.mədaxil, 4.məddah ,5. idxal

- 1,2,3
- 2,3,4
- 3,4,5
- 2,3,5
- 1,4,5

370 Biri türk dilinin oğuz qrupuna aiddir:

- türkmən
- uyğur
- tatar
- özbək
- qırğız

371 Ayrı-ayrı məhəlli danışmaları öyrənən dilçilik sahəsi hansıdır?

- dialektologiya
- etimologiya
- leksikologiya
- morfolojiya
- fonetika

372 Lüğətçilik dedikdə dilçiliyin hansı sahəsi nəzərdə tutulur?

- leksikoqrafiya
- dialektologiya
- etimologiya
- leksika
- qrammatika

373 Dialektologiya nədir?

- məhəlli xarakterli sözləri öyrənən dilçilik bölməsi
- ayrı-ayrı elm sahələrinə aid sözləri öyrənən dilçilik bölməsi
- dilin lüğət tərkibindən bəhs edən dilçilik bölməsi
- nitq hissələrini öyrənən dilçilik bölməsi

lüğətlərin tərtibi ilə məşğul olan dilçilik bölməsi

374 Biri oğuz qrupundan olan dillərə daxildir:

- qaqauz
 uyğur
 qazax
 qumuq
 qırğız

375 Bunlardan ikisi dilçiliyin praktik sahəsidir:1.nitq mədəniyyəti,2. Üslubiyyat,3. Dialektologiya,4. lüğətçilik,5. orfoepiya

- 1.4
 2.5
 1.3
 2.3
 4.5

376 Dilçiliyin bu praktik (təcrübi) sahəsi lüğətlərin tərtibi və yaranma qaydalarını öyrənir:

- leksikoqrafiya
 dialektologiya
 leksikologiya
 qrammatika
 etimologiya

377 Uyğun variantı müəyyənləşdirin:I şəkilçinin olmaması və söz kökünün dəyişməməsi,II söz kökünün sabitliyi və həmişə müstəqil lüğəvi mənaya malik olması, şəkilçilərin söz kökündən sonra gəlməsi,III söz kökünün içəridən dəyişməsi və şəkilçilərin sözün müxtəlif yerlərində işlənməsi.1.flektiv dillər ,2. iltisqi dillər,3. kök dillər

- I-3 II-2 III-1
 I-3 II-1 III-2
 I-1 II-2 III-3
 I-1 II-3 III-2
 I-2 II-3 III-1

378 Hal-hazırda istifadə etdiyimiz latın qrafikalı əlifba yazının hansı növünə aiddir?

- fonografik
- əşyəvi
- ideoqrafik
- sillabik
- piktoqrafik

379 Fleksiyaya uğramış sözlərin verildiyi bəndlərin hansında iş görənə, üzərində iş görülən verilmişdir?

- Hakim, hökm
- Alim, üləma
- Dərs, tədris
- Zülm, məzlum
- Kitab, məktəb

380 Hansı cərgədə sözlərin hamısında iltisafilik prinsipi pozulub?

- gediş, bibimgil, çiyinim, dünyəvi
- bitərəf, qonşugildə, dünənki, dağıntı
- natəmiz, nisgil, qoparmaq, yazıçılar
- antihumanizm, anormal, dəmirçilər, sevgi
- mənəvi, yaradıcı, tikinti, əzgil

381 Dövlət gerbindəki palıd budağının təsviri yazının hansı növünə aiddir?

- ideoqrafik (fikri)
- piktoqrafik (şekli)
- əşyəvi
- sillabik
- fonografik

382 Azərbaycanın dövlət bayrağındakı mavi, qırmızı və yaşıl rənglərin təsviri yazının hansı növünə aiddir?

- piktoqrafik (şekli)
- sillabik
- fonografik
- əşyəvi
- ideoqrafik (fikri)

383 Dialektologiya haqqındakı fikirlərdən biri səhvdir:

- Bədii əsərlərdə dialekt xüsusiyyətlərindən istifadəyə yol verilmir.
- Hal – hazırda ədəbi dildə işlənməyən dialekt sözlərin bir qismi tarixən ana dilimizdə olmuşdur.
- Müxtəlif regionlarda işlədilən yerli-məhəlli danışığa dialekt və ya şivə deyilir
- Dialektləri (şivələri) öyrənən dilçilik sahəsi dialektologiya adlanır.
- Dialektlər dilimizin tarixini, onun keçdiyi inkişaf yolunu öyrənməkdə ən etibarlı mənbədir.

384 Cümlələrdən birində iltisafilik prinsipinin pozulduğuna aid nümunə var:

- Uşaqlar tələsə-tələsə sinfə daxil oldular.
- Yetişdi toy axşamı, durun, yandırın şamı.
- Qoca diqqətlə qarşdakı cavanları süzdü.
- Bu gün hamımız doğma Azərbaycanımız üçün çalışmalıyıq.
- Füzuli öz yaradıcılığında nəzm əsərlərinə üstünlük vermişdir.

385 Dilçiliyin danışiq səslərini öyrənən bölməsi necə adlanır?

- fonetika
- sintaksis
- morfolojiya
- söz yaradıcılığı
- leksika

386 a,ə,ö saitlərini birləşdirən nədir?

- Açıq saitlərdir.
- Qapalı saitlərdir.
- Qalın saitlərdir.
- İncə saitlərdir.
- Dodaqlanmayandır.

387 Dil və alt çənənin yuxarıya doğru qalxması nəticəsində ağız boşluğunun daralması hansı saitlərin tələffüzü üçün səciyyəvi xüsusiyyətdir?

- qapalı
- incə
- qalın
- dodaqlanmayan

aqıq

388 Yalnız incə saıtlər hansı cərgədədir?

- o,u,ö,ü
 e,ə,i,ö,ü
 a,e,o,ö,ə
 ı,i,u,ü
 a,ı,o,u

389 Hansı cərgədəki sözlərdə qalın saıtlərin hamısı iştirak edir?

- qoyun, anı
 arzu, gül
 quzu, qoç
 ana, qohum
 otaq, qapı

390 Hansı sözlərdə yalnız dodaqlanan saıtlər işlənmişdir?1.kobud,2.dönüş, 3.aydınlıq,4. uzaq, 5. könül

- 1,2,5
 2,3,5
 1,2,4
 1,4,5
 2,4,5

391 Ahəng qanunu hansı cərgədəki sözlərdə pozulmuşdur?

- musiqi, insan, hakim
 qələbə, qəsəbə, araba
 qaşiq, beşik, zərif
 Kiyev, Bağdad, Berlin
 odun, boru, möhür

392 Cümlədə ahəng qanununa tabe olmayan neçə söz işlənmişdir? Gülzar bir misalın həllində kömək üçün sinif yoldaşı Ramizə müraciət etdi.

- 4
 2

- 1
- 5
- 3

393 Cərgələrin birində cingiltili samitin kar qarşılığı səhv verilib:

- v-p
- j-ş
- g-k
- ğ-x
- z-s

394 Hansı sözdə cingiltili qarşılığı olmayan kar samit işlənmişdir?

- hədiyyə
- fərman
- xatirə
- çətin
- şələlə

395 Hansı sözdəki bütün samitlər kar qarşılığı olmayan cingiltili samitlərdir?

- limon
- dərman
- məcnun
- narşərab
- hazırlıq

396 Yalnız kar samitlərdən ibarət olan cərgəni göstərin:

- p,t,ş,s,x,f
- e,m,ş,s,n,d
- p,f,x,t,q,y
- x,b,t,v,ş,ğ
- k,z,g,ç,h,j

397 Hansı sözdə hərflərin sayı səslərin sayından bir vahid azdır?

- radio
- gündüz
- alim
- dəmir
- könül

398 Səadət sözündə neçə səs və neçə hərf vardır?

- 5 səs, 6 hərf
- 6 səs, 6 hərf
- 5 səs, 5 hərf
- 4 səs, 5 hərf
- 4 səs, 6 hərf

399 Danışıq səslərinin yaranmasında hansı danışıq üzvləri daha fəal iştirak edir?

- Dil, dodaqlar, səs telləri
- Ağ ciyər, dodaqlar, səs telləri
- Dişlər, burun boşluğu, ağız boşluğu
- Dişlər, səs telləri, qırtlaq
- Ağ ciyər, nəfəs borusu, dil

400 Hansı sözlərin tərkibində yalnız açıq saitlər işlənmişdir?1.yorğun,2.sürü,3.qalın,4.bildirçin,5.dovşan,6.meşə

- 5.6
- 2.4
- 1.3
- 1.5
- 3.5

401 Tərkibində yalnız dodaqlanmayan qapalı saitlər olan söz hansıdır?

- ildırım
- təndir
- Mələhət
- qürub
- qazıntı

402 Saitlərdən birinin uzanması ilə mənası dəyişən sözlər hansı sıradadır?

- dava, bəzən
- əsir, süfrə
- gəlin, əkin
- kitab, katib
- məna, mina

403 Neçə sözdə eyni zamanda həm açıq, həm də qapalı sait işlənmişdir? Işıq, balıq, vergül, sərgi, sütun, ömür, zəngin.

- 5
- 2
- 3
- 1
- 4

404 Hansı sözlərin hamısında ahəng qanunu pozulub?

- Samir, sahil, şələlə
- zənbil, sabun, mərdanə
- maşın, sürücü, təhsil
- sarmaşiq, mahnı, güzgü
- qayçı, bəlağət, həzin

405 Sözlərdən hansında cingiltili samit səs iştirak etmir?

- həssas
- xasiyyət
- itki
- seçki
- yetərsay

406 Hansı sözdəki qalın, dodaqlanan, qapalı sait səs uzun tələffüz olunur?

- Səbuhi
- xudahafiz
- hovuz
- texnikum

müsavat

407 Əlifba...1.hərflərin müəyyən sıra ilə düzülüşüdür.2.şifahi dilin göstəricisidir.3.səslərin öyrənilməyi bölmədir.4.ərəb dilindən alınma sözdür.5.yunan mənşəli sözdür.

- 1.4
 2,3,5
 1,2,4
 1.5
 2.4

408 Ahəng qanunu haqqında verilən fikirlərdən biri səhvdir:

- Əsl Azərbaycan sözləri istisnasız olaraq, həmişə ahəng qanununa tabe olur
 Sözdə eynicinsli səslərin bir-birini izləməsinə ahəng qanunu deyilir.
 Ahəng qanunu dilimizin əsas fonetik qanunudur.
 Ahəng qanununun tələbinə görə dilimizə məxsus şəkilçilər iki və dörd cür yazılır.
 Ahəng qanununun kök və şəkilçinin bitişdiyi yerdə daha möhkəm olur.

409 Çıraq sözünün fonetik təhlilindəki səhvi göstərin :

- Bir kar (ç), iki cingilti (r),(q) samitləri işlənmişdir.
 Sözdə qalın, dodaqlanmayan saitlərin ahəngi gözlənilmişdir.
 Deyilişi ilə yazılışı fərqlənir.
 İkihecalıdır, vurğu ikinci hecaya düşür.
 Saitlərdən biri açıq, digəri qapalıdır.

410 Xəstə sözünün fonetik təhlilindəki səhvi göstərin:

- Samitlərin üçü də kərkdir.
 (ə)- incə, açıq, dodaqlanmayan saittir
 5 hərf, 5 səsdən ibarətdir.
 Vurğu ikinci hecaya düşür.
 İkihecalıdır.

411 Hansı cərgədə ahəng qanununun pozulduğu əsl Azərbaycan sözləri verilmişdir?

- kitab, medal, sait

- heca, samit, vasitə
- şəkil, ömür, beyin
- işıq, ılıq, işartı
- şəfa, şələlə, sirdaş

412 Hansı sözdə kar samitlər yanaşı işlənmişdir?

- hərəkətsiz
- taxa
- xəstə
- köçkün
- bitki

413 Hansı sıradakı sözlərdə incə saitlərin hamısı işlənmişdir?

- yeni görüşlər
- incə söhbət
- döyüş bölgəsi
- enlikürək güləşçi
- məktəbin həyəti

414 Tərkibində yalnız qapalı saitlər işlənmiş, ahəng qanununa tabe olmayan əsl Azərbaycan sözlərini göstərin:1. İlan.2. vüqar.3. işıq.4. şüur.5. vacib.6. ilxı

- 3.6
- 4.5
- 1.2
- 2.5
- 1.6

415 Hansı danışiq səslərinin əmələ gəlməsində hava axını, əsasən, burun boşluğundan çıxır?

- m,n
- s,ş
- l,r
- v,e
- p,b

416 Cərgələrdən birindəki sözlərdə eyni səs müxtəlif hərflərlə ifadə olunmuşdur:

- rəqs, kadr
- var, bar
- kənd, kağız
- nöqtə, doqquz
- itki, bitki

417 Hansı hərf bir qrup sözlərdə (k) səsini ifadə edir?

- q
- ғ
- ғ
- y
- x

418 Verilmiş sözlərdən neçəsində q hərfi (k) səsini ifadə edir? Məqsəd, qəbul, qəzet, nöqtə, maraq, diqqət, nöqsan, parlaq, yarpaq, qəza

- 4
- 2
- 1
- 5
- 3

419 K hərfi hansı sözdə (g) samitinin qarşılığını ifadə edir?

- çəki
- ləçək
- marka
- kassa
- seçki

420 Hansı söz birləşmələrinin I tərəfinin son samiti tələffüz zamanı karlaşır: 1.palıd qozası, 2.palıd ağacı, 3.dörd manat, 4.dörd uşaq, 5.kitab satışı

- 1,3,5
- 2,5
- 2,4,5
- 2,3

1,3,4

421 Hansı birləşmənin asılı tərəfinin son samiti cingiltili tələffüz olunur?

- qılınc ağzı
 pəlud qozası
 kənd həkimi
 müdrik adam
 nəhəng motorlar

422 Hansı cərgədə sözlərin sonundakı cingiltili samiti kar qarşılığı ilə əvəz etdikdə sözlərin ikisinin də mənası dəyişir?

- qəlb, atlaz
 rəng, kitab
 bağ, ağac
 göy, palaz
 dağ, sənəd

423 Azərbaycan dili hansı dil qrupuna aiddir?

- flektiv
 iltisəqi
 bədi
 publisistik
 amorf

424 Tüstu sözünün fonetik təhlilindəki səhvləri göstərin:1. 5 səs, 5 hərfdən ibarətdir.2.İkihecalı sözdür, vurğusu birinci hecaya düşür.3. İki incə, dodaqlanan, qapalı sait var.4.Sözdə üç kar samit işlənmişdir.5. Ahəng qanununa tabe olur.

- 2.3
 4.5
 1.2
 1.5
 2.4

425 Sözdə hecaların sayı necə müəyyənləşdirilir?

- saitlərin sayına görə

- dodaqlanan saitlərin sayına görə
- samitlərin sayına görə
- kar samitlərin sayına görə
- açıq saitlərin sayına görə

426 Sözlərdən birinin hecalara bölünməsi yanlışdır:

- qur-ucu-luq
- müb-tə-da
- ə-ziz-lə-mək
- e-ma-lat-xa-na
- mək-təb-li

427 Dilimizdə vurğunun yeri, əsasən, sözün hansı hecasıdır?

- son hecası
- orta hecası
- ilk hecası
- həm orta, həm son hecası
- həm ilk, həm orta hecası

428 Vurğusu son hecaya düşən sözü göstərin:

- bayraqdar
- sanki
- yenə
- sapsağlam
- respublika

429 Vurğudan asılı olaraq mənası dəyişə bilən sözü müəyyənləşdirin:

- qovurma
- xurma
- məhkəmə
- tirmə
- barama

430 Polad sözünə bu şəkilçilərdən biri artırıldıqda kökün son samiti (t) kimi tələffüz olunur:

- ımız
- a
- da
- ı
- in

431 Tələffüzü və yazılışı fərqlənməyən sözü göstərin:

- kürk
- çiçək
- torpaq
- yarpaq
- külək

432 Hansı söz səhv yazılmışdır?

- inqilap
- sətir
- nəsil
- təəccüb
- sədr

433 Sətirdən-sətrə keçirmək üçün hecalara düzgün ayrılmayan sözlər hansı cavabda göstərilib? 1.bə-di-i,2.Dağıs-tan,3.dia-qram,4.a-na,5.sür-ət,6.kitab-larımız

- 1.4
- 4.5
- 1,2,5
- 2.3
- 2,3,5

434 Hansı sözlərdə vurğu birinci hecaya düşür?1.həyat , 2.yenə,3.amma,4.əlbəttə,5. bayaq

- 2,3,5
- 1,4,5
- 1,2,4
- 1,3,5
- 2,3,4

435 Sonu qoşasamitli sözlər neçə hecalı olur?

- bir
- üç
- iki
- Belə sözlər müxtəlif hecalı ola bilər.
- dörd

436 Bir çox sözlərdə kar samit yanaşı işləndikdə ikinci samit özünün cingiltili qarşılığı kimi tələffüz edilir. Bu qaydaya hansı bənddəki söz uyğun gəlir?

- dəftər
- şəffaf
- sehrbaz
- anbar

437 Hansı sözdə kar samit cingiltili tələffüz olunur?

- işdən
- qəzet
- kağız
- divar
- hoppanmaq

438 Sözlərdən birində qoşa samitlərdən birincisi kar samit kimi tələffüz olunur:

- saqqal
- təəccüb
- müəllim
- güllə
- fəaliyyət

439 Vurğusu dəyişməklə mənası dəyişməyən sözlər hansılardır? 1.gözlə, 2.xeyli, 3.büzmə,4.azdır,5.damcı,6.sahil

- 2,5,6
- 2,4,5
- 1,5,6
- 4,5,6

1,3,6

440 Hansı sıra yalnız vurğu qəbul etməyən şəkilçilərdən ibarətdir?

- gil, -madan2 , - casına 2
 – dan2 , -d14 , -sız4
 – lar 2 , -çı 4, -cıl
 –ar,2, -ır 4,-acaq2
 –ıl4 , -da2 , -ıntı4

441 Cümlələrdən birində oğul sözünün kökündəki u hərfi düşməməlidir. Orfoqrafik səhvi tapın:

- Oğlun pisi-yaxşısı olmur.
 Oğlum yaman dəcəldir.
 Oğlum universitetdə oxuyur.
 Onun oğlu bu il məktəbi qurtarır.
 Oğlumuz, deyəsən, ağıllanıbdır.

442 Çiçək sözünə hansı şəkilçi qoşulduqda onun vurğusu dəyişmir?

- dir
 –lər
 – dən
 –li
 –lik

443 Orfoqrafik səhvi göstərin:

- Məlikməmmədin nağlı
 beyinin möcüzələri
 quzu beyni
 sənin oğlun
 oğulun yaxşısı

444 Defislə yazılan mürəkkəb zərf hansıdır (defislər buraxılmışdır)?

- teztez
 gileygüzar

- h nd v r
- qıpqırmızı
- coşubdaşma

445 Həm qoşma, həm zərf kimi iřl n n sözləri seçin:

- sonra, əvvəl
- indi, d n n
- sonra, və
- görə, bəri
- sabah, axşam

446 Qoşmalar ismin hansı halında iřl nmirl r? 1.yiyəlik, 2.yönlük, 3. ıxıřlıq, 4.təsirlik,5.yerlik

- 4,5
- 2,3
- 1,2,3
- 2,4,5
- 2,3,5

447 Hansı cümlədə ř rt baėlayıcısı iřl nib?

- Bir halda ki, evl nm y c kdin, niyə onun hissələri ilə oynadın?
- O, uřaqları hələ də axtarırdı, halbuki onlar çoxdan getmiřdilər.
- Elə ki, anam gəldi, onun qabaėına qa dıq.
- Toyda nəinki qohumlar, hətta uzaqdan g l n yoldařlar da iřtirak edirdilər.
- Mənə elə gəlir ki, sən bunun  c n yaranmısan.

448 G z řt baėlayıcısı iřl nib:1.yəni,2.indi ki,3.buna görə də,4.h rc nd,5.h rc nd ki,6.h rgah

- 4,5
- 1,3,5,6
- 1,2,5
- 1,4,5
- 4,5,6

449 Hansı ədatlardan sonra vergül qoyulmalıdır?

- bəli
- ha
- ki
- qoy
- məhz

450 Verilənlərdən hansılar həm şəkilçi, həm bağlayıcı, həm də ədat ola bilər? 1) lə,2) ki, 3) ya,4) da,5) gah, 6) həm , 7) hətta

- 1, 4, 6, 7
- 2, 4
- 1, 6, 7
- 4, 5, 6
- 2, 3, 4

451 Qüvvətləndirici ədatın işləndiyi cümlə hansıdır?

- Sən ki bunu bilirdin.
- Təkcə sənə güvənirəm.
- Yəni sən bunu bilirsən?
- Ayrılarımı könül candan?
- Gəl ha

452 Hər kəs öz nəfsini tanısa, Allahını da tanıyar (İmam Əli) cümləsində hansı köməkçi nitq hissəsi işlənmişdir?

- bağlayıcı
- qoşma
- ədat
- nida
- modal söz

453 İstər, istərsə də bağlayıcısının növünü göstərin:

- bölüşdürmə
- inkarlıq
- iştirak
- qarşılaşdırma
- aydınlaşdırma

454 Köməkçi nitq hissələrindən hansılar sözlərə bitişik də yazıla bilər? 1)  dat,2) nida,3) modal sözlər ,4) qoşma,5) baęlayıcı

- 1, 4, 5
- 2, 3, 4
- 1, 3, 5
- 3, 4, 5
- 2, 4, 5

455 Qoşma hansı cümlədədir?

- Anar həyətdə topla oynayır.
- Səhər tezdən məktəbdə kimi axtarırsan?
- Atamla qonşumuz kəndə getdilər.
- Uşaq hər şeyə diqqətlə baxırdı.
- Bu sözün başqa mənaları da var.

456 Qoşma haqqındakı fikirlərdən hansı səhvdir?

- İsmın bütün hallarında olan sözlərə qoşulur.
- Qoşulduęu sözlə birlikdə cümlə  zvv  olur.
- Müstəqil suala cavab ola bilmir.
- T khecalı qoşmalar sözlərə bitişik, ikihecalılar isə ayrı yazılır.
- Qoşulduęu sözlə birlikdə müxtəlif məna çalarları ifadə edir.

457 Modal sözlərdən biri ehtimal v  şübhə bildirir:

- görünür
- doęrudan da
- deməli
- məncə
- şübhəsiz

458 Barı evə məktub yaz cümləsində  datın hansı n v  iřl nmişdir?

- arzu
- məhdudlaşdırıcı
- dəqiqləşdirici
- q vv tl ndirici

əmr

459 Nümunələrdən birində ədat və qoşma işlənmişdir:

- Bax sənin üçün nə qədər gül dərmişəm.
 Nənəsi Nərmin üçün qoğal bişirmişdi.
 Todan kəndi də Goranboydadır.
 Uzun illərdən sonra axtardığımı tapdım.
 Düzü, o zaman Dolan təpələri əsl döyüş meydanına çevrilmişdi.

460 Mən dərsdən sonra evdək piyada getdim cümləsindəki qoşmalar hansı mənaları bildirir?

- zaman, məsafə
 zaman, bənzətmə
 səbəb-məqsəd, bənzətmə
 istiqamət, zaman
 fərqlənmə, birgəlik

461 Bağlayıcılardan birinin yazılışı səhvdir:

- hər gah
 belə ki
 indi ki
 nəinki
 halbuki

462 Şeir parçasında köməkçi nitq hissələrindən hansılar işlənmişdir? Bəlkə, onun da oğlu qanlı döyüşlərdədir, kim bilir, o, bəlkə də, mənimlə bir dərdədir

- modal söz, bağlayıcı
 bağlayıcı, qoşma
 ədat, nida
 ədat, qoşma
 qoşma, nida

463 — Söz-cümlə nə ilə ifadə olunmuşdur? — Bu barədə fikrin nədir, o, doğrudanmı, bu işi bacarar? Deyilənə görə, bəli.

- nida və modal sözlə

- nida və təsdiq ədatı ilə
- modal söz və təsdiq ədatı ilə
- təsdiq ədatı ilə
- modal sözlə

464 Afərin nidası hansı cümlədə tərif mənasında işlənmişdir?

- Afərin! Adam da yoldaşını aldadar?!
- Afərin! Halal olsun sənə ananın südü!
- Afərin! Yaxşı cavab verdin!
- Afərin, oğul! Biz sənənlə fəxr edirik.
- Afərin! Özünü itirmədin.

465 1991-ci ildən sonra Azərbaycanda çox yeniliklər baş vermişdir cümləsindəki qoşmanı onun sinonimi kimi hansı sözlə əvəz etmək olar?

- bəri
- qabaq
- əvvəl
- qeyri
- başqa

466 Aşağıdakılardan biri modal söz kimi işlənə bilər:

- görünür
- görün
- gör
- gəlsənə
- gəlin

467 Durğu işarəsi qoyulmasa, hansı cümlədəki kimi sözü həm qoşma, həm də sual əvəzliyi kimi başa düşülə bilər?

- Əli kimi axtarırdı
- Kimi danışır kimi susur
- Dostların kimi danışma
- Kimi gördün
- Sən kimi soruşursan

468 Köməkçi nitq hissələrindən şəkilçi formasında da olanlar hansı sıradadır?

- qoşma, bağlayıcı, ədat
- bağlayıcı, modal sözlər, qoşma
- qoşma, ədat, nida
- nida
- modal sözlər, nida, qoşma

469 Qoşmadır, şəkilçi formasında deyil, ancaq sözlərə bitişik yazılır:

- tək
- la,lə
- dək
- ca,cə
- can2

470 Köməkçi nitq hissələrindən hansının orfoqrafiyasında defis işarəsindən də istifadə edilir?

- nida
- bağlayıcı
- qoşma
- ədat
- modal sözlər

471 Ancaq qrammatik mənası olan sözü müəyyənləşdirin:

- lap
- kimi
- doğru
- tək
- elə

472 Köməkçi nitq hissələrindən dilçiliyin hansı bölməsində bəhs edilir?

- morfolojiya
- sintaksis
- leksikologiya
- fonetika
- üslubiyyat

473 –mı4 ədatı hansı feillərə qoşulmur?

- 2-ci şəxsdə olan əmr şəklinə
- məsdərlərə
- vacib şəklində olan feillərə
- şərt şəklində olan feillərə
- feili bağlamalara

474 Yalnız bəzi həmcins üzvləri bir-birinə bağlayan, lakin tabesiz mürəkkəb cümlənin tərkib hissələri arasında işləmə bilməyən bağlayıcı hansıdır?

- ilə
- həm
- amma
- hərçənd
- çünki

475 Biri köməkçi nitq hissələrinin sintaktik xüsusiyyətinə aid deyil:

- Müstəqil cümlə üzvü olur.
- Cümlə daxilində fikrə münasibət bildirir.
- Həmcins üzvlər arasında bağlılıq yaradır.
- Cümlənin təsir gücünü artırır.
- Müəyyən qrammatik məna bildirir.

476 Elə sözü nə zaman suala cavab vermir?

- ədat kimi işlədikdə
- feil kimi işlədikdə
- zərfi əvəz etdikdə
- işarə əvəzliyi olduqda
- sifəti əvəz etdikdə

477 Ya elm öyrən, ya elm öyrədənləri dinlə, ya da elm əhlini sev cümləsində tabesizlik bağlayıcısının növünü göstərin :

- bölüşdürmə
- qarşılaşdırma
- birləşdirmə
- iştirak

aydınlaşdırma

478 Ay aman, deyəsən, sən də onlara tərəf çıxırsan, sən nə vaxt məni anlayacaqsan? cümləsində köməkçi nitq hissələrinin ardıcılığını göstərin:

- nida, modal söz, bağlayıcı, qoşma
 nida, modal söz, ədat, qoşma
 nida, bağlayıcı, qoşma, modal söz
 nida, modal söz, ədat, ədat
 nida, bağlayıcı, bağlayıcı, modal söz

479 Hansında ədat işlənmişdir?

- Gedək, gözlərinlə gör.
 Gəl bu daşı ətəyindən tök.
 Gör bir neylədin!
 Bu işi təkcə sən bacararsan.
 Adamı belə əzişdirərlər bax.

480 Bağlayıcı işlənmiş cümləni tapın:

- Bir vaxt deyərdim ki, ölüm uzaqdır.
 Bu ki onun uşaqlıq şəklidir.
 Bazardakı bahalıqdan şikayət edirdi.
 Bizimki bura qədər imiş.
 Uşaqlar üşümür ki?

481 Hansı qoşmanın tələffüzü yazılışından fərqlidir?

- aid
 ötrü
 kimi
 başqa
 tərəf

482 Qoşma hansı cümlədədir?

- Evdən çıxanda anam arxamca su atardı.
 Uşaq evdə tək qalmışdı

- Tahirlə Sabit bizim köhnə qonşularımızdır.
- Sonra mən onu evlərinə ötürdüm.
- Uşaqlardan kimisi dərs oxuyur, kimisi də həyətdə gəzişirdi.

483 Modal sözlərə aid səhv fikri müəyyənləşdirin:

- Cümlənin ancaq əvvəlində və sonunda işlənə bilər.
- Bəziləri əsas nitq hissələri ilə ortaqlardır.
- Cümlə üzvlərindən vergüllə ayrılır.
- Danışanın ifadə etdiyi fikrə münasibət bildirən sözlərə deyilir.
- Quruluşca iki növü var.

484 Məntiqi uyğunluğu gözləməklə bağlayıcılardan ibarət cərgəni tamamlayın:Ona görə ki, onun üçün ki,....

- çünki
- indi ki
- hərçənd ki
- madam ki
- bir halda ki

485 Qar yağır nümunəsinə artırılan hansı nida cümləyə qorxu emosiyası artıracaqdır?

- vay- vay
- bıy
- ay can- ay can
- heyf
- aha

486 Biri modal söz deyil:

- habelə
- əvvəla
- nəhayət
- beləliklə
- sanki

487 Cümlələrin birində nida işlənməmişdir:

- Ahın dağlara, bala.
- Ah, necə kef çəkməli əyyam idi
- Ay haray, qoymayın, apardılar!
- Vay-vay, deyəsən, bəşər deyil bu!
- Ox, bizi aldatdılar!

488 Söz birləşmələrindən biri sintaktik əlaqə baxımından digərlərindən fərqlənir:

- Atanın nəsihəti
- Lalənin anası
- Məktəb həyəti
- Qız qalası
- İgid döyüşçü

489 Hansı cümlədə sözlər arasında tabesizlik əlaqəsi var?

- Mən dedim, ancaq o eşitmədi.
- Əvvəl düşündüklərini söylə
- Əsgərlər döyüşə gedirlər.
- Həqiqəti yalnız mən bilirəm.
- O, gözəl, girdəşifət, gənc bir qız idi.

490 Tabesizlik əlaqəsi hansı cümlə üzvləri arasında olur?

- Tamamlıqla xəbər arasında
- Təyinlə mübtəda arasında
- Təyinlə tamamliq arasında
- Mübtəda ilə xəbər arasında
- Həmcins üzvlər arasında

491 Hansı birləşmədə yanaşma əlaqəsi var?

- sehrli nağıl
- külək səsi
- şəhərdən qayıdanda
- dəniz havası
- ədəbiyyat kitabı

492 Uzlaşma əlaqəsi hansı bənddədir?

- Siz oxuyun
- Evə gedəndə
- Hər adam
- Təcili həll etmək
- Güzəl vətən

493 I növ təyini söz birləşmələri hansı sintaktik əlaqə ilə yaranır?

- yanaşma
- uzlaşma
- tabesizlik
- həm idarə, həm yanaşma
- idarə

494 Yanaşma əlaqəli nümunələr hansı variantdadır?

- sevimli diyar, gözəl Şuşa
- dodağında təbəssüm
- körpələr evi
- həyətin qapısı, kitab üzü
- dərəcə gedəndə, yaxşı kitab

495 Hansı sözlər arasında idarə əlaqəsi vardır?

- sənədləri qaytarmaq
- həvəslə oynamaq
- bu kitab
- hərdən görünmək
- tez getmək

496 Gələn qız ismi birləşməsinin tərəfləri arasında hansı sintaktik əlaqə var?

- yanaşma
- idarə
- uzlaşma
- yanaşma , uzlaşma

idarə, yanaşma

497 Hansı bənddəki sözlərdən söz birləşməsi düzəltmək olmaz?

- Akif, dost
 cild, kitab
 yazı, alın
 xalqımız, üçün
 nəsihət, ata

498 İsim+fel sxeminə uyğun gələn söz birləşməsini göstərin:

- qatar gələndə, dərslərini oxuyan
 onun oxumağı, sənin dediyin
 qapıya qaçıb, beş uşaq
 yatan kişi, dəri başmaq
 igidlər gülərək, yaralılara baxaraq

499 İdarə əlaqəsi hansı nümunədədir?

- cəbhədən qayıtmaq
 yaşıl yarpaq
 çalınan saz
 ciddi münasibət
 beşinci sıra

500 Hansı birləşmənin hər iki tərəfi isimlə ifadə olunmuşdur?

- dəri çanta
 oxumaq həvəsi
 maraqlı əsər
 duzlu xörək
 qara gün

501 I növ təyini söz birləşməsinin asılı tərəfi hansı cümlə üzvü olur?

- təyin
 zərflik

- mübtədə
- tamamlıq
- xəbər

502 Biri feili birləşmədir:

- bağa köçəndə
- maraqlı görüş
- dilə gəlmək
- silahlı adam
- hiss etmək

503 Aşağıdakı söz birləşmələrindən hansında tərəflərin yerini dəyişsək, məzmununa xələl gəlməz?

- mənim sevgilim
- kitab oxumaq
- beş dəftər
- Qız qalası
- çox insan

504 Bu əlamətlərdən biri feilin məchul və qayıdış növləri üçün ortaq ola bilməz:

- Hər ikisində subyekt itir, obyekt subyektə əvəz edir.
- Hər ikisi – m4 , -l4 şəkilçilərinin köməyi ilə düzəlir.
- Hər ikisi təsirli feillərdən düzəlir.
- Bu növlərə düşən feillər təsirsiz olur.
- Bu növlərə düşən feillər təsirsiz olur.

505 Hansı sözdə - ır4 şəkilçisi həm indiki zaman, həm də təsirsiz feili təsirli feilə çevirən şəkilçi kimi çıxış edə bilər?

- uçur
- görür
- alır
- yeyir
- biçir

506 Üçüncü şəxsin təkində şəxs şəkilçisi qəbul etməyən feil zamanlarını müəyyənləşdirin: I. nəqli keçmiş zaman, II. şühudi keçmiş zaman, III. indiki zaman, IV. qəti gələcək zaman, V. qeyri – qəti gələcək zaman

- II,III,V
- I,IV
- II,V
- I,IV,V
- III,IV,V

507 Mətnədə feilin hansı şəkilləri işlənmişdir? İşdə sənə nə deyiblər, deyiblər, Evə qəldin danış bir az, gül bir az (N.Həsənzadə)

- xəbər və əmr
- vacib və xəbər
- şərt və lazım
- xəbər, arzu, şərt
- əmr, arzu, xəbər

508 Feilin hansı təsriflənən şəkilləri görünüşcə birinci şəxsin cəmində eyni olur?1. xəbər şəkli,2.arzu şəkli,3.vacib şəkli,4.əmr şəkli,5.lazım çəkli

- 2.4
- 4.5
- 3.5
- 1.4
- 2.3

509 Hansı cərgədəki söz feilin sadə şəklində deyil?

- alırdınız
- alsanız
- aldım
- almışsıq
- alınmalıdır

510 Feillərdən birini həm şühudi keçmiş zaman, həm də xəbər şəklinin hekayəsi kimi izah etmək mümkündür:

- bitirdi
- qudurdu
- yandırdı
- silirdi
- aparardı

511 Feilin mürəkkəb şəkilləri işlənmiş cümlələri göstərin:1.Sərdar gecə bizdə qaldı.2.Bu səslər içində mənim də öz səsim olmalıdır.3.Qanadı sınımış quş da uçarmış.4.Şair, nə tez qocaldın sən.5.Yenə o bağ olaydı. Yenə yığışaraq siz o bağa köcəydiniz.

- 3.5
- 1.4
- 1.5
- 2.3
- 2,4

512 Hansı cümlədə məsdər mənsubiyyətə görə dəyişmişdir?

- Onun bu məclisə gəlməyi çoxlarını sevindirdi.
- Açıq havada gəzməyin faydası çoxdur.
- Ərəb əlifbası ilə yazmağı qardaşımdan öyrənmişəm.
- Uşağın şeir oxumağa çox həvəsi var.
- Rəisdən sonra hamı çıxış etmək istəyirdi.

513 Hansı cümlələrdə həm hal, həm də mənsubiyyət şəkilçisi qəbul etmiş məsdərlər vardır?1.Görüşməyimizdən bir həftə sonra getdi.2.Atam tapşırırdı ki, dərəcə keçirməyim.3.O, yaxşı oxumağımız üçün heç nəyi əsirgəmirdi.4.Deməyindən belə çıxır ki, heç nədən xəbəri yoxdur.

- 1.4
- 2.4
- 1.2
- 3.4
- 1.3

514 Hansı cümlələrdə məsdər həm mənsubiyyət, həm hal şəkilçisi qəbul etmişdir?1.Ora getməkdən yorulmuşam.2.İşləməyindən belə görünür ki, zəhmətkeş adamdır.3.Belə gözəl yazmağı kimdən öyrənmişəm? 4.Oxumağına söz ola bilməz.5.Sizin bu barədə susmağınız mənə təəccüblü gəlir.

- 2.4
- 3.5
- 1.2
- 3.4
- 2.5

515 Onların belə danışmaqlarına baxmayın cümləsində işlənmiş məsdərdə onun üçün səciyyəvi olmayan hansı cəhət özünü göstərir?

- Cəmlənib.

- Mənsubiyyətə görə dəyişib.
- Hallanıb.
- Yiyəlik halla əlaqəyə girib.
- Üçüncü növ təyini söz birləşməsinin II tərəfi kimi işlənilib.

516 Hansı cümlələrdə feili sifətlər isimləşmişdir?1.Əziləni müdafiə etmək nəcib insanların xüsusiyyətidir.2.İncidilən insanlara kömək etməliyik.3.Qaçanı qovmazlar.4.Müdafiə olunan tərəf rahat nəfəs aldı.5.Yıxılanı vurmazlar.6.Calışqan həmişə uğur qazanar.

- 1,3,5
- 2,3,6
- 1,2,5
- 2,4,6
- 1,4,5

517 Hansı cümlənin xəbəri feili sifətlə ifadə olunmayıb?

- O, bu işdən əl çəkməlidir.
- Bu film olduqca gülməlidir.
- Çay soyuyub, içməlidir.
- Qarpızların bir qismi yetişməmiş idi.
- Aldığım alma yeməli idi.

518 Cümlələrin birində feili bağlama işlənməyib:

- Baba səliqə ilə doğranmış çörəyi boşqaba yıxdı.
- Yağış kəsilməyincə mağazadan çıxmadıq.
- Buludlar çəkilər-çəkilməz dağı boz duman bürüdü.
- Evə yaxınlaşanda nəbzi daha həyəcanla vurmağa başladı.
- O, ətrafa baxa-baxa yola çıxdı.

519 – 1b4 şəkilçisi ilə düzələn feili bağlamalara aid edilmiş xüsusiyyətlərdən biri səhv göstərilmişdir:

- İşin əsas feildəki işdən əvvəl icra olunduğunu bildirir.
- araq2 şəkilçili feili bağlamalarla qrammatik cəhətdən sinonimdir.
- Daha çox əsas feildəki hərəkətin tərzini və səbəbini bildirir.
- Bu şəkilçi ilə düzələn feili bağlamalara “idi” hissəciyi artırmaq olur.
- 1b4 şəkilçisi nəqli keçmiş zamanla qrammatik omonimdir.

520 Hansı fikir səhvdir?

- ib 4 yalnız feili bağlama şəkilçisi kimi işlənir.
- Bəzi feili bağlama şəkilçilərində sinonimlik vardır.
- madan2 şəkilçisi hərəkətin tərzini ilə yanaşı, zamanını da bildirir.
- madan 2 vurğusuz şəkilçidir.
- arkən2 şəkilçisi daha çox zaman bildirir.

521 Hansı xüsusiyyət feilin təsriflənməyən formalarının üçünə də aiddir?

- İki nitq hissəsinin əlamətlərini daşıyırlar.
- Hər üçü cümlənin baş üzvləri vəzifəsində işləyə bilər.
- Cümlənin xəbəri vəzifəsində işləyə bilərlər.
- Hər üçü hallana bilir və mənsubiyyətə görə dəyişir.
- Hər üçü zaman anlayışı ifadə edir.

522 Göndərildi feilinin morfoloji təhlilindəki səhvləri göstərin:1.Məchul növdədir.2.Üçüncü şəxsin təkindədir.3.Quruluşca sadədir.4.Təsirlidir.5.Şühudi keçmiş zamanda işləyib.6.Xəbər şəklinin hekayəsindədir.

- 3,4,6
- 2,4,5
- 2,3,6
- 2,4,6
- 1,3,4

523 Qandırmaq və qanatmaq feilləri haqqında səhv fikirləri seçin:1.Hər ikisi təsirli feildir.2.Hər ikisi feildən əmələ gəlmişdir.3.Eyniköklü sözlərdir.4.Hər ikisi icbar növdədir.5.Hər ikisi quruluşca düzəlmədir.

- 3.4
- 4,5
- 1.2
- 2,3
- 2.4

524 Uşaq tək qaldığı üçün sıxılırdı cümləsində təsriflənən feilin morfoloji təhlilindəki səhvləri göstərin:1.Sifətdən düzəlmiş feildir.2.Təsirlidir.3.Qayıdış növdədir.4.Şühudi keçmiş zamandır. 5.Xəbər şəklinin hekayəsindədir.

- 1,2,4

- 1,3
- 2,3,5
- 1,3,5
- 2,4

525 Hava get-gedə saflaşdı cümləsində feilin təhlilindəki səhvləri göstərin:1. Sifətdən düzələn feldir.2.Təsirli feldir.3.Qarşılıq – birgəlik növdədir.4.– ır indiki zaman şəkilçisidir.5.– dı feil şəkillərinin rəvayətinin əlamətidir.

- 2,3,5
- 1,3,4
- 1,2,4
- 1,3,5
- 2,4,5

526 Körpənin yanağı qızarmışdı cümləsində feil haqqında verilən düzgün fikirləri müəyyənəldirin: 1.Sadə feildir.2.Qayıdış növdədir.3.Təsirsizdir.4.Şühudi keçmiş zamandadır.5.Xəbər şəklinin hekayəsindədir.

- 1,3,5
- 2,5
- 1,2,4
- 1,3,4
- 2,4

527 Çalağan göydə dolanar, cücənin ürəyi bulanar cümləsindəki feillər haqqında deyilənlərdən hansılar düzdür?1.Hər ikisi düzəltmə feildir.2.Hər ikisi hal- vəziyyət bildirir.3.Biri düzəltmə, digəri isə frazeoloji birləşmədir.4.Hər ikisi təsirli feildir.5.Hər ikisi təsdiq feildir.

- 3,5
- 3,4
- 1,2,3
- 1,5
- 1,2,4

528 Hansı cümlələrdə feili sifət isimləşmişdir?1. Çoxlu görülməsi işlərimiz var.2.Keçmiş olmayanın gələcəyi də olmaz.3.Bu bayramda bütün küsülülər barışır.4.Mərasimə gələnlər qardaşının yaxın dostları idi.5.Hamı onun təzə yazdığı kitabı tərifləyirdi.6.Bildiklərimin hamısını ona ətraflı danışdım.

- 2,4,6
- 1,2,5

- 1,3,5
- 1,4,5
- 2,3,6

529 Hansı cümlələrdə feili bağlama vardır?1. Oxuyanlar tələbədirlər. 2.Bütün bunları düşündükçə ağılı dumanlanırdı.3.Qurbətdə xan olunca, vətəninədə dilən göz.4.Közərən ocaq gözətçinin yaxında olduğunu xəbər verirdi.

- 2.3
- 3.4
- 1.2
- 2.4
- 1.4

530 Zərf düzəldən şəkilçiləri göstərin: 1.– la2 ,2.–ca 2 3.–mış4 ,4.–dan 2 ,5.–acaq2 ,6.–ən,7.–araq2

- 1,2,4,6
- 3,4,6
- 1,2,5
- 1,2,6
- 3,4,6,7

531 İndi, bayaq sözləri zərfin hansı məna növünə aiddir?

- zaman
- yer
- tərz-i-hərəkət
- kəmiyyət
- səbəb

532 Düzəltmə zərf hansıdır?

- xalamgil
- birlik
- maraqlan
- qurğu
- həvəslə

533 Zərf kimi verilənlərdən biri səhvdir:

- kənddən
- içəri
- aşağı
- irəli
- ora

534 Verilmiş sözlərdən hansı zərf deyil?

- qaçaqac
- yanbayan
- aybaay
- üzbəüz
- ilbəil

535 Biri zərfdır:

- tez
- necə
- səndə
- eldə
- bayram

536 Saydan düzələn zərfləri göstərin:

- birdən, çoxdan
- qəfildən, daxilən
- hərdən, astadan
- şəxsən, dahiyanə
- ucadan, qəsdən

537 Zərflərdən biri mənə növünə görə digərlərindən fərqlənir:

- yuxarı
- cəld
- asta-asta
- çəpəki
- gözucu

538 Hansı cərgə defislə yazılan zaman zərflərindən ibarətdir?

- səhər-səhər, indi-indi, ara-sıra
- dəstə-dəstə, ara-sıra, ora-bura
- əyri-əyri, yan-yana, qeyri-ixtiyari
- üz-üzə, sağa-sola, dala-qabağa
- az-çox, birə-beş, qabaq-qabağa

539 Biri məntiqi pozur:

- dünənki
- aşağıdakı
- oradakı
- geridəki
- yuxarıdakı

540 Bu sözlərdən biri yer zərfi deyil:

- çinarlıqda
- ortalıqda
- üzüaşağı
- aralıqda
- bəri

541 Hansı sıra isim və zərf kimi işlənən sözlərdən ibarətdir?

- gecə, gündüz, sabah, axşam
- qabaq, sonra,əvvəl, bəri
- yaxşı, pis, aydın, işıqlı
- doğru, tərəf, tək, səhər
- xeyli, çox, bir az, bir qədər

542 Uşaqlar bu gün xeyli çalışdılar cümləsində zərfin hansı məna növləri işlənmişdir?

- zaman, miqdar
- tərz-i-hərəkət, yer
- zaman, tərz-i-hərəkət
- zaman, yer

yer, miqdar

543 Miqdar zərfi olan cümləni göstərin:

- Həyətdə xeyli işləmişdim.
 Çoxlu meyvə aldım.
 Biz xeyli ağac əkdik.
 Deyilənlər barədə çox fikirlər söyləndi.
 Meydana yüzlərlə adam toplaşmışdı.

544 Hansı suallar zərfin deyil?

- hansı?, nəyə?, nə üçün?
 necə?, nə cür?, nə tərzdə?
 haraya?, hara?, haradan?
 nə qədər?, nə dərəcədə?
 nə vaxt?, nə zaman?, haçan?

545 Verilmiş sözlərdən biri zərf deyil:

- xəstə-xəstə
 şəhərdə
 daxilən
 birdən
 ucadan

546 Hansı düzəltmə söz zərfdən yaranıb?

- geriləmək
 zarafatyana
 yerləşmək
 hamarlamaq
 cəpəki

547 Zərf olmayan cümlə hansıdır?

- Fikrət onun dalınca baxa-baxa qaldı.
 Oğlan oğrun-oğrun atasına baxırdı.

- Xəstə- xəstə dərsə gəlmisən?
- Əvvəl- axır buralardan köçüb gedəcəyəm.
- Qoca asta-asta gəlib kəndə çatdı.

548 Miqdar zərfi olan cümləni göstərin:

- Az adam tapılar ki, bu işi bilsin.
- Dünən şiddətli külək əsirdi
- Az danışmaq lazımdır.
- Mən bunu belə də düşünürdüm.
- Xeyli adam gəlmişdir.

549 Bəndlərdən birində zərf yoxdur:

- Yamanca qoçaq idi.
- Astaca gülümsündü.
- Türkcə danışmayın.
- Ehmalca vurdum.
- Yamanca qorxutdun məni.

550 Zərfdən düzələn sözü göstərin:

- tezdən
- dəlicəsinə
- yuxarı
- dostyana
- anbaan

551 Tərzi- hərəkət zərflərinin sayını müəyyən edin:Ehmalca, aybaay, təəccüblə, hiyləgərcəsinə, uzaq, irəli, vaxtilə, axşamtərəfi, ötəri, əvvəl, xeyli, sürətlə.

- 5
- 7
- 6
- 8
- 3

552 Əvvəl sözü hansı cümlədə zərfdir?

- Əvvəl sən, sonra mən gələrəm.
- Səndən əvvəl gəlmişəm.
- Qonşu məndən əvvəl gəldi.
- Kimdən əvvəl gəlmisən?
- Sözüünü deməmişdən əvvəl gedərsən.

553 Zərf olan cümləni tapıb göstərin:

- Cavad hiyləgərcəsinə gülümsəyirdi
- Onun hörməti artmışdı.
- Müəllim yaxşı tələbələri qiymətləndirdi.
- Qırmızı-qırmızı almalar adama gəl-gəl deyirdi.
- Gözlərini qırpmadan bir nöqtəyə baxırdı.

554 Hansı cümlədə yer zərfi işlənmişdir?

- İrəlidə xeyli adam dayanmışdır.
- Kəşfiyyatçılar meşəni axtardılar.
- Biz axşam qonaqları qarşılayacağıq.
- Xəstə gün -gündən zəifləyirdi.
- Azərin atası Türkiyədə işləyir.

555 Hansı cümlədə zərf var?

- Yalnız sən mənə kömək edə bilərsən.
- Bilməsən, bir biləndən soruş.
- Sən bu işi həvəslə görmüsən.
- Builki sərəçə bildirkinə cik-cik öyrədir.
- Bүgүnkü söz sabahkı sözün körpüsüdür.

556 Hansı cümlədə zərf var?

- Düz danışmırsan.
- Onda böyük bir enerji var.
- Düz söz üz qızardır.
- Əsən küləklərdən xəbərimiz yox.
- İti bıçaq əlimizi kəsdi.

557 Birə-beş, azdan-çoxdan sözləri zərfin hansı məna növündədir?

- miqdar
- zaman
- tərz-i-hərəkət
- səbəb
- yer

558 Həmişə dərəcə hazır olmaq lazımdır cümləsində həmişə sözü hansı nitq hissəsidir?

- feil
- isim
- zərf
- say
- sifət

559 Tərz-i-hərəkət zərfini tapın:

- sürətlə, igidcəsinə
- az, xeyli
- irəli, aşağı
- yavaşca, soyuqdan
- istidən, hünərlə

560 Düzəltmə zərflər cərgəsini göstərin:

- şairanə, çəpəki
- ucadan, indi
- bərkdən, irəli
- aşağı, gec-tez
- dünən, bayaq

561 Hansı cümlədə yer zərfi işlənmişdir?

- İrəlində onu nələrlə gözlədiyini bilmir.
- Meşədə quşlar cəh-cəh vururdu.
- Lalə Gəncədə yaşayır.
- Məktəbin həyatında yaman səs-küy vardı.

Kənddən gəlib.

562 Zərf düzəldən şəkilçi hansıdır?

- casına 2
- ıq4
- ın 4
- madan 2
- k1 4

563 Aşağıdakı cümlələrin birində zərf işlənmişdir:

- Mən orada olmasam, çətin olacaq.
- Açılmış səhərin ala gözləri.
- Günəş şəfəqlərlə bəzəyir yeri.
- İnsan! O, müqəddəs bir kainatdır.
- Mühəndis qız iş yerinə gələndə saat iki idi.

564 Mürəkkəb zərfləri seçin:

- yanbayan, üzbəüz, günbəgün
- sakit-sakit, kələ-kötür, gec-tez
- növbənöv, rəngarəng, cürbəcür
- acgöz, üzüyuxarı, ürəyiaçıq
- qaçaqaç, vurhavur, qovhaqov

565 Zərf kimi verilənlərdən biri səhvdir:

- hara
- yuxarı
- əvvəl
- üzbəüz
- arxa

566 Məntiqi ardıcılığı tamamlayın: Hələ, indi,...

- dərhal
- hərdənbir

- hərdən
- ara-sıra
- ildə

567 Sadə zaman zərfini seçin:

- bildir
- xeyli
- asta
- hərdən
- tamamilə

568 Fikrət Kamilə çəpəki baxdı cümləsində zərfin məna növünü göstərin:

- tərz-i-hərəkət
- yer
- zaman
- miqdar
- səbəb

569 Yavaş-yavaş, taybatay, xıslın-xıslın...

- hissə-hissə
- sakit
- ağlamaq
- yalan
- dostcasına

570 Bəndlərdən birində zərf var:

- Səndən ötəri diqqətlə baxmaq olsun, qalanı mənlikdir.
- Xeyli uşaq var bizim həyətdə.
- İşə gedirəm, oğlum
- Bu sözləri ona çatdırmalısan.
- Sənsiz yaşayıram neçə zamandır.

571 Miqdar zərfi hansı cümlədədir?

- Ağacın qurdu özündən olmasaydı, çox yaşayardı.
- Təkdən bir çəki səsi eşidilirdi
- Adam min acını unudar bir şirinin xatirinə.
- Az ilə çoxun oyunu olmaz.
- Aclıq bir il gedər, minnət min il.

572 Həm sifət, həm də zərf kimi işlənə biləcək sözləri seçin: 1.qışda , 2.gecə,3.göy,4.iti,5.bu,6.gözəl,7.möhkəm,8.çox,9.yaxşı

- 4,6,7,9
- 2,4,6,7,9
- 1,3,5,6,8
- 3,5,7
- 4,5,6,9

573 Düzəltmə tərz-i-hərəkət zərflərini göstərin:

- sürətlə, beləcə
- salamat, irəli
- qələmlə, əvvəlcə
- sərin, həyəcanlı
- cəld, sonra

574 Yer zərflərindən ibarət cərgə hansıdır?

- içəridə, yuxarıda, burada
- bizdə, həyətdə, otaqda
- evdə, işdə, bağda
- Bakıda, Gəncədə, Şəkiddə
- el-obada, istidə, soyuqda

575 Hansı cümlədə - la2 zərf düzəldən şəkilçidir?

- Qoca nəfəsini güclə alırdı.
- Əli ilə vacib işim var
- Akiflə Fərid qardaşdır.
- Atamla mən bu işə çoxdan başlamışıq.
- Onunla açıq danışmaq lazımdır

576 Onlar Xəmsəni dəfələrlə oxumuşlardı cümləsində hansı norma pozulmuşdur?

- orfoqrafik, qrammatik
- yalnız leksik
- yalnız qrammatik
- yalnız orfoepik
- yalnız orfoqrafik

577 Nitq istisnaları (ədəbi dildəki qeyri- normativ hallar) hansı şəraitdə meydana çıxır? Düzgün fikirləri secin:1)öz dövrünü keçirmiş nitq vahidləri bu və ya digər üslubda ilişib qalanda, 2)cümlədə durğu işarələri düzgün qoyulmadıqda,3)yeni meydana çıxan nitq vahidləri bir müddət normativləşməyəndə,4)orfoepiya qaydalarına əməl edilmədikdə,5) qrammatik normalara etinasızlıq göstərildikdə

- 1,3
- 2,4
- 1,3,5
- 1,2,3
- 3,4,5

578 Biri orfoqrafik normanın pozulmasıdır:

- Roma rəqəmləri ilə yazılan sıra saylarından sonra “-c14” şəkilçisinin qoyulması
- uzun saitli heca ilə vurğulu hecanın üst-üstə düşməsi
- söz ortasında yanaşı gələn iki müxtəlif kar samitdən ikincisinin cingiltili tələffüz olunması
- xüsusi isimlərin böyük hərflə yazılması
- sözə əvvəl leksik, sonra qrammatik şəkilçinin artırılması

579 Fonetik normanın pozulduğu cümləni tapın:

- Bilənlər bilmiyənlərə desinlər
- Yeyərsən qaz ətini, görərsən ləzzətini.
- Gələnlər bir azdan kor-peşman dağılışdılar.
- Könlüm quşu qanad çalmaz sənsiz bir an, Azərbaycan!
- İşi dayandıрмаğı əmr buyurublar.

580 Azərbaycan nümayəndə heyətinin üzvünün Avropa Şurasındakı çıxışı natiqliyin hansı sahəsinə aiddir?

- siyasi natiqlik
- akademik natiqlik

- bədii natiqlik
- inzibati-idarə natiqliyi
- işgüzar natiqlik

581 XX əsrin 40-80 – ci illərində ümumişlək olub, indi tarixizmə çevrilən sözlər hansı cərgədə verilmişdir?

- pioner, kolxoz
- ayıtmaq, tanıq
- sayru, nəsnə
- samovar, demokratiya
- dürlü, qaynaq

582 Bəndlərdən birində uzlaşma pozulsa da, qrammatik norma pozulmamışdır:

- Dünyalar titrədi, aləmlər mayallaq aşdı, fələklər bir-birinə qarışdı. (C.Məmmədquluzadə)
- Xalqın hamısı, demək olar ki, Yusif Sərraca qarşı idilər.
- Şagirdlərdən ikisinin cavabı müəllimi qane etmədi.
- Nəfəsi kəsildi, özünü yaxınlıqdakı işıq gələn evə catdırmağa tələsdi.
- Yenə öz yerində yuvarlanır ay.

583 Nitqə aid əlamətlərdən biri səhvdir:

- Dəyişkəndir.
- Törəmədir.
- Ünsiyyət vasitəsidir.
- Şifahi və yazılı şəkildə mövcud olur.
- Fərdidir.

584 Fel kökünə əvvəl sadə şəkil şəkilçisi, sonra isə qrammatik məna növünün şəkilçisi artırılmışdır. Hansı norma pozulmuşdur?

- orfoepik, qrammatik
- orfoepik
- qrammatik
- fonetik, leksik
- orfoepik

585 Nitqin dəqiqliyi dedikdə, nə nəzərdə tutulur?

- yalnız həqiqi mənada başa düşülən sozlərdən istifadə olunması
- mücərrəd anlayışlardan istifadə edilməsi
- fikrin ifadəsi üçün birbaşa tələb olunan sözün, ifadənin və ya cümlənin seçilməsi
- orfoqrafiya qaydalarına düzgün əməl edilməsi
- qrammatik normalara əməl olunması

586 Nitqin düzgünlüyünün pozulması hansı səbəbdən yaranır? Ən tam olanı qeyd edin.

- sözün leksik mənasını bilməməkdən
- dilin fonetik, leksik və qrammatik quruluşunu bilməməkdən
- dilin fonetik, leksik və qrammatik quruluşunu bilməməkdən
- orfoepiya qaydalarına əməl etməməkdən
- orfoqrafiya qaydalarına əməl etməməkdən

587 Natiqlik sənətinin əsas tələbləri sırasında verilənlərdən biri səhvdir:

- nitq mədəniyyətinin əsas şərtlərinə əməl etmək
- dinləyicilər üçün anlaşılıq şəklində danışmaq
- mövzu haqqında geniş danışmaq
- nitqin intonasiyasına uyğun əl-qol, baş və bədən hərəkətləri etmək
- nitqə əvvəldən hazırlaşmaq

588 Nitq etiketləri barədə yürüdülmən hansı fikir səhvdir?

- Nitq etiketləri nitq mədəniyyətinin mühüm göstəricisidir.
- Müraciət etiketləri rəsmi və qeyri-rəsmi olur.
- Bütün nitq etiketləri müəyyən dövrdə işlənilib sonra ünsiyyətdən çıxır.
- Onlardan yerində istifadə səmimi münasibət yaradır.
- Nitq etiketlərinə nitq yarlıqları da deyilir.

589 Hansı bənddə leksik norma pozulmuşdur?

- Yalvarma, yalvarma o cəllada sən!
- Gəzintidən yorğun qayıdan Ceyhun yerinə yıxılıb yatdı.
- Zəhmət olmasa, mənə bir stəkan çay süz.
- Çay tökülüb süfrəni ləkələdi.
- Tarlada suvarma işləri başa çatdı.

590 Mənə də çay tökün cümləsində ədəbi dilin hansı norması pozulub?

- leksik
- qrammatik
- fonetik
- fonetik və leksik
- leksik və qrammatik

591 O, şiddətli adamdır cümləsində ədəbi dilin hansı norması pozulmuşdur?

- yalnız leksik
- qrammatik, leksik
- yalnız orfoqrafik
- leksik, orfoqrafik
- orfoepik, qrammatik

592 Qulağıma haradansa bir səs toxundu cümləsində ədəbi dilin hansı norması pozulmuşdur?

- leksik
- orfoqrafik
- orfoqrafik və leksik
- leksik və qrammatik
- qrammatik

593 Dərsin yerini kitabınızda iz eləyin cümləsində ədəbi dilin hansı norması pozulub?

- leksik
- qrammatik
- orfoqrafik
- orfoqrafik və qrammatik
- orfoepik

594 Aşağıdakılardan hansı orfoepik qaydaya aiddir?

- “m” və “n” samitləri ilə bitən sözlərin tələffüzündə çıxışlıq hal şəkilçisinin –nan2 kimi işlənməsi
- “fənn” sözünə samitlə başlayan şəkilçi artırıldıqda qoşa samitlərdən birinin düşməsi
- “siniif” sözünə saitlə başlayan şəkilçi artırıldıqda son saitin düşməsi
- sifətin çoxaltma dərəcəsinə əmələ gətirən “tünd” sözünün defislə yazılması

xüsusi isimlərin böyük hərflə yazılması

595 Çayçı tez-tez təzə çay düzəldirdi cümləsində ədəbi dilin hansı norması pozulmuşdur?

- leksik
 qrammatik
 fonetik
 orfoqrafik
 orfoepik

596 Qrammatik normanın pozulduğu cümlələri göstərin: 1) Keçim qarayazı düzənliyindən, qatım qabağıma ilğımlarını. (İ.İsmayılzadə) 2) Yol azmısan bu payızın çənində, Ağacdələn, ağlın itib sənin də. (M.İsmayıl) 3) Cahandar ağa tufəngini çiyindənən alıb çaxmağı hərlədi. 4) Kişi yola düşəndə dan yeri yenicə ağarırdı.

- 1.2
 3.4
 1,3
 1.4
 2.3

597 Nitq istisnaları nədir?

- ədəbi dildəki qeyri-normativ hallar
 üslublardan birinin ədəbi dildə aparıcı rol oynaması
 ədəbi dildəki qeyri-normativ hallar
 ayrı-ayrı müəlliflərin nitqində köhnəlmiş sözlərdən istifadə edilməsi
 ədəbi dil normasının pozulması

598 Anam başımın yanında dua deyirdi cümləsində ədəbi dilin hansı norması pozulmuşdur?

- leksik
 qrammatik
 fonetik
 orfoqrafik
 leksik, qrammatik

599 hər bir xalqın dilində onun milli təfəkkürünə, etnoqrafiyasına uyğun olaraq işlədilən ifadələrdir cümləsində nöqtələrin yerinə yazılmalıdır:

- nitq etiketləri
- dil
- nitq
- natiqlik
- nitq fəaliyyəti

600 işə tez- tez gecikirsiniz? cümləsində ədəbi dilin hansı norması pozulmuşdur?

- leksik
- fonetik və qrammatik
- qrammatik
- fonetik
- fonetik və leksik

601 Şagirdlərin ikisi dərsə hazır gəlməmişdilər cümləsində ədəbi dilin hansı norması pozulmuşdur?

- leksik, qrammatik
- fonetik
- qrammatik
- orfoqrafik
- leksik

602 Biri müraciət etiketidir:

- yaxşı yol!
- başlayın!
- salamat qalın!
- mübarək olsun!
- Allah rəhmət eləsin!

603 Yazılı ədəbi dilin ilk nümunələri bunlar olmuşdur: 1)dövlət sənədlərinin dili.2)müxtəlif məzmunlu plakatların dili.3)qəzetlərin dili.4)dövlət başçılarının məktublarının dili.5)elmi kitabların dili.6)bədii əsərlərin dili

- 1,4,6
- 1,2,3
- 2,3,5
- 3,4,5
- 4,5,6

604 Hansı cümlədə leksik norma pozulmuşdur?

- Quşlar nəcib nəğmələri ilə insanı valeh edir.
- Avqustun isti günləri ötüb keçdi.
- Qızıl payız gəlib çatdı.
- Bir müddətdən sonra tufan sakitləşdi.
- Cəmilə divanda oturub gəlinciyini oynadırdı.

605 Hansı cümlələrdə orfoqrafik normanın pozulması müşahidə olunur?1)– Şeylərini satmışam,- dedi, - görürsən, bala-bala ötürürəm içəri.2)Dur gedek, mənim şeylərimi ver, mən sənə kimi əclafnən oturmaram.3)Buzbulağa da qar yağıbı, görəsən....?4)Təxirs özündədir, özün oturub sataydın.5)Bostanın böyründə bir əncir ağacı vardı, yarpaqları payızda da gömgöy olurdu.

- 2.4
- 2.5
- 1,5
- 1.2
- 4,5

606 Hansı bənddə qrammatik norma pozulmuşdur?

- Hər iki şəxs məğlub olmayacağına inanırdılar.
- Bu əhvalat qələmə alınmalıdır.
- Mən tarixi yerlərə səyahəti xoşlayıram.
- Mən də dincələcəyəm.
- Göydən üç alma düşdü.

607 Sırrını verməyir sirdaşa dünya cümləsində ədəbi dilin hansı norması pozulmuşdur?

- fonetik və qrammatik
- fonetik və leksik
- fonetik
- leksika
- qrammatik

608 Nizami Gəncəvi yaradıcılığının zirvəsi Xəmsə sayılır cümləsində ədəbi dilin hansı norması pozulmuşdur?

- orfoqrafik
- qrammatik

- leksik
- leksik və qrammatik
- orfoepik

609 Sözüün fonetik tərkibinin, leksik mənasının və cümlənin qrammatik quruluşunun hamı tərəfindən qəbul olunan fəaliyyətinə deyilir:

- norma
- nitq
- dil
- nitq mədəniyyəti
- ritorika

610 Uyğunsuzluğu tapın:

- ritorika - ədəbi dilin normaları
- nitq etiketləri-milli təfəkkürə, etnoqrafiyaya uyğun işlədilən ifadələr
- jest – nitqə uyğun əl-qol hərəkətləri
- nitq istisnaları- ədəbi dildəki qeyri-normativ hallar
- mimika- üz əzələlərinin mənalı hərəkəti

611 Uşaqların çoxu dünən yola düşdülər cümləsində ədəbi dilin hansı norması pozulmuşdur?

- qrammatik
- leksik
- fonetik
- leksik və qrammatik
- fonetik və leksik

612 Bəndlərdən birində nitq etiketləri nin izahı verilmişdir:

- xalqın dilində onun milli təfəkkürünə, etnoqrafiyasına uyğun olaraq işlənən ifadələr
- ədəbi dildəki qeyri-normativ hallar
- dildə yaranan yeni sözlər
- ayrı- ayrı məhəlli söz və ifadələrin işlənməsi
- əl-qol hərəkətlərindən istifadə etməklə nitq emosionallığının zənginləşdirilməsi

613 Nümunədə ədəbi dilin hansı norması pozulmuşdur? Tarix utanmazmı yaratdığından? Dönüb keçmişinə baxmazmı İran?

- leksik bə qrammatik
- fonetik və leksik
- leksik
- fonetik
- qrammatik

614 Nitq etiketi birləşməsinin əsas tərəfini hansı sözlə əvəz etmək olar?

- yarlıq
- mədəniyyət
- danışiq
- forma
- danışiq

615 Nitq etiketlərindən ibarət məntiqi ardıcılığı tamamlayın.1)Allah amanında!2) Xudahafiz! 3) Görüşənədək! 4)

- Yaxşı yol
- Allah şəfa versin!
- Sağlığınıza qismət olsun!
- Həmişə ayaq üstə.
- Mübarəkdir!

616 Qonşuların hamısı onun gələcəyini eşitmişdilər cümləsində ədəbi dilin hansı norması pozulmuşdur?

- qrammatik
- orfoepik
- leksik
- fonetik
- leksik, orfoqrafik

617 Nitq etiketlərindən hamısının alınma olduğu cərgəni göstərin:

- xudahifiz, əlvida , lütfən
- iraq olsun, yaxşı yol
- oğlum, bağışlayın, buyurun
- xoş gördük, salam
- cənab, mübarəkdir, qızım

618 Professorun auditoriyada oxuduğu mühazirə natiqliyin hansı növünə aiddir?

- akademik
- işgüzar
- inzibati-idarə
- siyasi
- bədii

619 Baş həkimin xəstəxana işçiləri və həkimlərlə keçirdiyi iclasdakı çıxışı natiqliyin hansı növünə aiddir?

- inzibati-idarə
- bədii
- siyasi
- akademik
- işgüzar

620 Traktor kənd təsərrüfatında böyük əhəmiyyət oynayır cümləsində hansı norma pozulmuşdur?

- leksik
- qrammatik
- fonetik
- həm fonetik, həm qrammatik
- həm leksik, həm qrammatik

621 Elə iş tut ki, nə şiş yanmasın, nə kabab . Cümlədə hansı norma pozulmuşdur?

- qrammatik
- fonetik
- leksik
- Heç bir norma pozulmamışdır.
- fonetik və leksik

622 Hansı nümunədə şəkilçinin bu cür işlənməsi ədəbi dildə orfoqrafik normaya uyğun deyildir?

- Güşümdə sırğadı, sinəmdə dağdı,Ağıllı unutmaz necə ki, sağdı.
- Dəli könül, gəl əylənmə qürbətdə.
- Keçər dövrən, belə qalmaz.
- Qış getdi, yenə bahar gəldi.

Aşiq, Yaxşı ölübdür,Dost inildər, yad ağlar.

623 Nitq etiketlərinin məntiqi ardıcılığını tamamlayın:Həmişə ayaq üstə! Allah köməyiniz olsun!

- Allah razı olsun!
 Çox mübarəkdir!
 Allah amanında!
 Hələlik!
 Çox mübarəkdir!

624 İstərdik ki, müharibədən sonra o öz evinə geri çevrilsin cümləsində ədəbi dilin hansı normaları pozulub?

- leksik və qrammatik
 orfoepik və leksik
 orfoqrafik və leksik
 fonetik və qrammatik
 qrammatik və fonetik

625 Normalara tabe olmayıb, fəaliyyət sahəsinin genişliyi ilə seçilir.

- xalq danışığı dili
 ədəbi dil
 şivə və dialekt
 bədii əsərlərdə yazıçının dili
 cənub dialekt

626 Allah amanında, uğur olsun kimi nitq etiketləri aşağıdakılardan hansına aiddir?

- görüş etiketinə
 ayrılma etiketinə
 alqış (xeyir-dua) etiketinə
 görüş etiketinə
 müraciət etiketinə

627 Biri nitqə verilən tələb deyil:

- bəlağət
 orijinallıq

- dəqiqlik
- düzgünlük
- təbiilik

628 Biri Azərbaycanın görkəmli natiqi deyil:

- Mirzə Ələkbər Sabir
- Əli Sultanlı
- Heydər Əliyev
- Mir Cəlal Paşayev
- Mikayıl Rəfli

629 Natiq sözü digər hansı sözlə əvəzlənə bilər?

- ritor
- çıxış edən
- danışan
- məlumat verən
- söz söyləyən

630 Hansı cümlədə zərf var?

- Düz danışmırsan.
- Onda böyük bir enerji var.
- Düz söz üz qızardır.
- Əsən küləklərdən xəbərimiz yox.
- İti bıçaq əlimizi kəsdi.

631 Dovşan sözünün fonetik təhlili ilə bağlı səhv cavabı göstərin:1.6 səs, 6 hərfdən ibarətdir. 2.(o), (a) qalın, açıq saitlərdir.3. 1 cingilti və 2 kar samit işlənmişdir.4. İkihecalıdır, vurğu son hecaya düşür.5.Qalın saitlərin ahəngi gözlənilmişdir.

- 1.3
- 2,3
- 1.2
- 3,5
- 2,4

632 Sonor samitlərin ahəngi hansı sırada gözlənilmişdir?

- nevroloq, Nadir, müayinə
- müəllim, Nurlan, mineral
- liberal, Lamiyə, naringi
- layihə, limonad, Laləzar
- domino, Nərgilə, narıncı

633 Deyilişi yazılışından fərqlənən sözlər cərgəsini göstərin:

- uşaqlar, maraqlı
- meşəlik, şəhər
- kitab, qələm
- meşə, elan
- hamı, sadə

634 İdarə əlaqəsində asılı tərəf hansı halda işlənmir?

- yiyəlik
- yönlük
- yerlik
- çıxışlıq
- adlıq

635 Əşyevi yazı dedikdə nə başa düşürsünüz?

- fikrin şəkillərdə ifadəsi
- yazının bütün növlərinin ifadəsi
- fikrin sözlə ifadəsi
- fikrin səslərlə ifadəsi
- fikrin əşyalarda ifadəsi

636 Əşyevi yazı dedikdə nə başa düşürsünüz?

- fikri
- hərfi
- əşyevi
- hecavi
- şəkli

637 Aşağıdakı sözlərdən hansının yazılışı səhvdir?

- 1,4,5
- 1,2,3
- 2,3,5
- 2,3,4
- 2.3

638 Yazının ən qədim forması:

- İdeoqrafik
- Fikri
- Hərfi
- Əşyəvi
- Şekli

639 Yazının ən mükəmməl, ən çevik forması hansıdır?

- Piktoqrafik
- İdeoqrafik
- Fonoqrafik
- Şekli
- Sillabik

640 Səhv fikri tapın:

- Feil çoxkateqoriyalı nitq hissəsidir.
- Məsdər təsriflənməyən feil formasıdır
- Vacib şəklinin inkarı ma2 şəkilçisi və "deyil" ədatı ilə düzəlir.
- Feillərin hamısı təsriflənir.
- Feili sifətlər substantivləşə bilirlər.

641 Səhv fikirdir:

- İsimlər mənsubiyyətə görə dəyişirlər
- İsimlər mübtəda vəzifəsində çıxış edirlər
- Xüsusi isimlər böyük hərflə yazılır
- Bütün ümumi isimlər xüsusiləşə bilirlər

Coğrafi adlar xüsusi isimlərdir

642 İstiqamət bildirən qoşmalara aiddir:

- kimi,qədər
- sarı,qədər
- üçün,görə
- başqa,özgə
- tərəf, qarşı

643 Qoşmanın xüsusiyyətlərinə aid deyil:

- Ayrılıqda cümlə üzvü olur
- Lüğəvi mənaya malik deyil
- Qoşulduqları sözdən sonra işlənir
- Ayrılıqda heç bir suala cavab vermir
- Qrammatik məna daşıyır

644 Aşağıdakılardan birində "əvvəl" sözü qoşma kimi işlənməmişdir:

- Hər şeydən əvvəl sağlamlıqdır.
- Dərsdən əvvəl hamı sinifdə idi.
- Bütün uşaqlar yarışdan əvvəl həyəcanlı idilər.
- Məndən əvvəl bir nəfər də var idi.
- Əvvəl düşün, sonra danış.

645 Əvəzlik haqqında deyilənlərdən biri səhvdir:

- "filankəs" qeyrimüəyyən əvəzlikdir
- Bütün əvəzlilər hallanır.
- "filan" təyini əvəzlikdir
- Təyini əzlilər ismi əvəz etmirlər.
- Əksər nitq hissələrini əvəz edə bilirlər.

646 Feili bağlama sintaktik cəhətdən hansı cümlə üzvü olur?

- zərflik
- mübtəda

- xəbər
- tamamlıq
- təyin

647 Hansı frazeoloji birləşmədir?

- İmtahanı uğurla verdi.
- Su torpağa can verirdi
- Uzaqdan maşın gəlirdi
- Top yola düşdü
- O, bu gün dərəcə gecikmişdi.

648 Qeyrimüəyyən miqdar saylarından ibarət sıranı göstərin:

- az, çox , üç
- çox , az , xeyli
- dörd, on beş, xeyli
- azaz, min, çoxlu
- bir az, çoxlu, yüz

649 Biri nitqin mərhələsi deyil:

- mövzunu mənimsəmək
- nəticə əsasında plan tərtib etmək
- ədəbiyyatdan nəticə əldə etmək
- mövzuya aid ədəbiyyatın toplanması
- fikri yekunlaşdırmaq

650 Monoloji nitq haqqında deyilənlərdən biri səhvdir:

- mühazirə
- debat
- çıxış
- spontan nitq
- məruzə

651 Aşağıdakı sözlərdən hansının yazılışı səhvdir?

- layihə
- strateji
- günbəgün
- geoloq
- kiprik

652 Aşağıdakı sözlərdən hansında yalnız açıq saitlər işlənmişdir?

- naməlum
- layihə
- bioloq
- riayət
- maneə